

Nr RŚiGN.6220.21.12.2021
za dowodem doręczenia

DECYZJA

Na podstawie art. 75 ust. 1 pkt 4, w związku z art. 71 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. – o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022r., poz. 1029 z późn. zm.) oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. – Kodeks postępowania administracyjnego (jednolity tekst Dz. U. z 2021r., poz. 735 z późn. zm.),

- po rozpatrzeniu wniosku PVE 53 Sp. z o.o., ul. Śniadeckich 21, 85-011 Bydgoszcz, z dnia 11.05.2021r. (wpływ: 13.05.2021r.), wpisanego do publicznie dostępnego wykazu pod nr RŚiGN.6220/X/20/21 (prowadzonego na stronie internetowej www.bip.gminachojnice.com.pl – zakładka: Informacje o środowisku) o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pn.:

„Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 8 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce o nr ewidencyjnym 55/1 w obrębie Lotyń, gm. Chojnice”

- po przeprowadzeniu oceny oddziaływania na środowisko

Orzeka się

I.

Określić następujące środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia polegającego na budowie farmy fotowoltaicznej o powierzchni do ok. 5,26 ha, celem produkcji energii elektrycznej i wprowadzenia jej do sieci elektroenergetycznej, i planowanego do realizacji przez Inwestora: PVE 53 Sp. z o.o., ul. Śniadeckich 21, 85-011 Bydgoszcz, rozumianego jako przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko, wymienione w § 3 ust. 1 pkt 54 a) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019r., poz. 1839)

1. Rodzaj i miejsce realizacji inwestycji

Przedmiotowe przedsięwzięcie usytuowane zostanie na działce nr 55/1 w miejscowości Lotyń, gm. Chojnice, powiat chojnicki. Całkowita powierzchnia przedmiotowej działki wynosi 5,26 ha, pod inwestycję przeznaczona jest powierzchnia do ok. 5,26 ha.

Zgodnie z mapą ewidencji gruntów, w obrębie przedmiotowej działki występują grunty orne (RIVb, RV, RVI). W obszarze 100 m od granic terenu, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie, według mapy ewidencyjnej, znajdują się grunty orne (RIVa, RIVb, RV, RVI), tereny mieszkaniowe (B) i drogi (dr).

Najbliższy budynek mieszkalny zlokalizowany jest na działce nr 54/2 w odległości około 45 m na wschód, mierząc od wschodniej granicy przedmiotowej działki nr 55/1.

Planowane przedsięwzięcie obejmuje budowę farmy fotowoltaicznej o mocy do 8 MW. Dopuszcza się realizację inwestycji w 8 etapach – budowa następujących po sobie instalacji fotowoltaicznych o mocy do 1 MW (8 x 1 MW). Każda instalacja posiadać będzie kompletną infrastrukturę techniczną. Farma fotowoltaiczna składać się będzie z następujących elementów: paneli fotowoltaicznych, dróg wewnętrznych, infrastruktury naziemnej i podziemnej, linii kablowych energetyczno – światłowodowych, przyłącza elektroenergetycznego, stacji transformatorowych, magazynów energii, inwerterów, innych niezbędnych elementów infrastruktury związanych z budową i eksploatacją parku ogniw.

Rodzaj i parametry ogniw planowanych do zastosowania przy realizacji przedmiotowej farmy fotowoltaicznej, m. in.:

- wysokość całkowita instalacji nad ziemią: do 5 m; kąt pochylenia do $\pm 60^\circ$;
- odległość pomiędzy rzędami paneli fotowoltaicznych – do 10 m;
- liczba inwerterów: do 14 szt. na 1 MW zainstalowanej mocy; do 112 szt. dla przedmiotowej inwestycji;
- liczba stacji transformatorowych: do 1 stacji na 1 MW zainstalowanej mocy; do 8 stacji dla przedmiotowej inwestycji. Inwestor dopuszcza ulokowanie w każdej stacji do kilku transformatorów;
- liczba magazynów energii: do 1 magazynu energii na 1 MW zainstalowanej mocy; do 8 magazynów energii dla przedmiotowej inwestycji.

Instalacja składać się będzie z paneli PV montowanych na aluminiowych bądź stalowych stelażach montowanych z pomocą kotew wbijanych w ziemię, bądź montowanych do prefabrykowanych fundamentów wcześniej kotwionych w ziemi. Przy zastosowaniu stelaży stałych ekspozycja paneli będzie w kierunku południowym, a kąt nachylenia wyniesie 20-45 stopni. Alternatywą jest zastosowanie instalacji śledzącej ruch słońca. Niezależnie od rodzaju zastosowanego stelaża całkowita wysokość wyniesie do 5 m w najwyższym punkcie zamontowania stelaży. Teren planowanej farmy fotowoltaicznej zostanie ogrodzony. Ogrodzenie będzie miało konstrukcję ażurową, nie będzie wkopane w ziemię, a skonstruowane będzie tak, aby nie zaburzyć migracji zwierząt. Pomiędzy powierzchnią ziemi, a dolną podstawą ogrodzenia planuje się pozostawienie ok. 20 cm odstępu umożliwiającego migrację drobnych kręgowców. Na ogrodzeniu zostanie zamontowany system alarmowy. Inwestor dopuszcza montaż kamer, czujników ruchu oraz oświetlenia, które będzie się włączać w trakcie detekcji ruchu. Nie będzie montowane oświetlenie stałe inwestycji.

2. Warunki wykorzystania terenu w fazie realizacji i eksploatacji, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności ochrony cennych wartości przyrodniczych, zasobów naturalnych i zabytków oraz ograniczenia uciążliwości dla terenów sąsiednich

Etap realizacji:

- prace ziemne, na potrzeby budowy instalacji, rozpocząć poza okresem gniazdowania większości gatunków ptaków (tj. poza okresem od 1 marca do 31 sierpnia). W przypadku zaistnienia potrzeby dokonania prac w ww. okresie, możliwe będzie ich wykonanie jedynie w przypadku potwierdzenia przez osobę posiadającą wiedzę i kompetencje z zakresu ornitologii, iż przedmiotowy teren nie jest wykorzystywany przez chronione

gatunki ptaków jako miejsce gniazdowania, co należy poświadczyc wpisem w dokumentacji budowlanej;

- podczas prowadzenia wykopów zabezpieczyć plac robót płotkiem z siatki herpetologicznej przed przedostaniem się do wykopów małych zwierząt; codziennie przeprowadzać kontrolę wykopów przed przystąpieniem do dalszych prac, uwięzione zwierzęta niezwłocznie przenieść poza teren objęty pracami, na właściwe dla nich siedlisko. Przenoszenie prowadzić pod nadzorem przyrodnika oraz przy użyciu rękawiczek ochronnych, używany do tego sprzęt dezynfekować;
- w ogrodzeniu planowanej inwestycji pozostawić 20 cm wolną przestrzeń nad gruntem, umożliwiającą przedostawanie się małym zwierzętom na teren zajęty przez przedmiotową inwestycję;
- nie magazynować materiału ziemnego i materiałów budowlanych w odległości mniejszej niż 10 m od pnia drzewa;
- w zasięgu korony drzewa nie parkować maszyn i pojazdów;
- powierzchnię gruntu pod panelami pozostawić biologicznie czynną, a więc urządzoną w sposób zapewniający naturalną wegetację;
- roboty budowlane prowadzić w porze dziennej, w godzinach 6:00 – 22:00;
- wyposażać plac budowy w sorbenty do ograniczania i usuwania ewentualnych rozlewów olejowych;
- nie stosować całonocnego oświetlenia farmy, przy czym dopuszcza się montaż lamp wyposażonych w czujniki ruchu.

Etap eksploatacji

- po wybudowaniu elektrowni teren pozostawić do naturalnej sukcesji lub obsiać mieszanką traw i roślin zielnych właściwych siedliskowo;
- na etapie eksploatacji teren elektrowni fotowoltaicznej wykaszac po 1 sierpnia danego roku kalendarzowego; koszenie wykonywać od środka do zewnątrz by umożliwić ucieczkę zwierząt;
- do utrzymania powierzchni trawiastej w granicach terenu inwestycji wykorzystywać środki mechaniczne, tj. narzędzia do koszenia; wyklucza się stosowanie nawozów, herbicydów i pestycydów; dopuszczalne jest wykorzystanie mniejszych zwierząt (tj. owiec, gęsi) do utrzymania odpowiedniej wysokości traw;
- powierzchnię gruntu pod panelami pozostawić biologicznie czynną, a więc urządzoną w sposób zapewniający naturalną wegetację;
- do mycia paneli używać czystej wody lub wody demineralizowanej.

3. Wymagania dotyczące ochrony środowiska konieczne do uwzględnienia w projekcie budowlanym/dokumentacji wymaganej do uzyskania decyzji umożliwiającej realizację przedsięwzięcia:

- stosować moduły fotowoltaiczne o powierzchni antyrefleksyjnej, w celu ograniczenia efektu odbicia światła od powierzchni paneli, tzw. olśnienia oraz możliwości oślepienia ptaków oraz zwiększy absorpcję energii promieniowania słonecznego;
- zaprojektować instalację paneli fotowoltaicznych wraz ze stelażem do wysokości nie przekraczającej 5 m;
- zaprojektować transformator typu suchego (bezolejowego) lub w przypadku zastosowania transformatora olejowego przewidzieć jego posadowienie w szczelnych wannach lub jego wyposażenie w misy olejowe, umożliwiające przejęcie płynów eksploatacyjnych w wypadku awarii.

4. Stanowisko w sprawie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania pozwolenia na budowę przedmiotowej inwestycji:

Tutejszy organ nie stwierdza potrzeby przeprowadzenia ponownej oceny oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko. Informacje zawarte w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko są wystarczające do określenia uwarunkowań do projektu budowlanego.

Powyższe nie wyklucza przeprowadzenia ponownej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w przypadku:

- złożenia do organu właściwego do wydania decyzji (o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1, 10, 14 i 18 ustawy ooś) wniosku podmiotu planującego podjęcie realizacji inwestycji;
- jeżeli organ właściwy do wydania ww. decyzji stwierdzi, że we wniosku o wydanie decyzji zostały dokonane zmiany w stosunku do wymagań określonych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

5. Stanowisko w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko, w odniesieniu do przedsięwzięć, dla których przeprowadzono postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko:

W związku z rodzajem i lokalizacją przedsięwzięcia, wykluczona jest możliwość oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na obszary położone poza granicami Polski, zarówno na etapie realizacji, jak i eksploatacji. Nie zachodzą więc przesłanki do przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym.

II.

Uczynić charakterystykę całego przedsięwzięcia załącznikiem nr 1 do niniejszej decyzji i jej integralną częścią.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 13.05.2021r. do tut. urzędu wpłynął wniosek PVE 53 Sp. z o.o., ul. Śniadeckich 21, 85-011 Bydgoszcz o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pn.: „Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 8 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce o nr ewidencyjnym 55/1 w obrębie Lotyń, gm. Chojnice.”

Do wniosku wnioskodawca załączył:

1. Kartę Informacyjną Przedsięwzięcia sporządzoną zgodnie z art. 62a ustawy z dnia 3 października 2008r. – o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022r., poz. 1029 z późn. zm.) - 4 egzemplarze wraz z ich zapisem w formie elektronicznej,
2. wyrys z mapy ewidencyjnej obejmujący przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie oraz obejmujące obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie,
3. załącznik graficzny z przedstawionym zasięgiem oddziaływania inwestycji.

Wniosek został wpisany do publicznie dostępnego wykazu danych prowadzonego na podstawie art. 21 ustawy z dnia 3 października 2008r. – o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022r., poz. 1029 z późn. zm.) pod nr RŚiGN.6220/X/20/21 (prowadzonego na stronie internetowej Urzędu Gminy w Chojnicach www.bip.gminachojnice.com.pl – zakładka: Informacje o środowisku).

Ponadto informacja o wniosku oraz możliwości składania uwag i wniosków w siedzibie tut. Organu zostały podane do wiadomości publicznej poprzez wywieszenie stosownego obwieszczenia na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Chojnicach oraz tablicy ogłoszeń miejscowości Lotyń i Sternowo.

Strony zostały zawiadomione o wszczęciu postępowania za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

Ponadto, ponieważ liczba stron w niniejszej sprawie przekracza 10, zgodnie z art. 74 ust.3 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022r., poz. 1029 z późn. zm.) do doręczeń stosuje się przepis art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021r., poz. 735 z późn. zm.).

Działka, na której planowana jest realizacja inwestycji nie jest objęta miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

Przedsięwzięcie objęte ww. wnioskiem, zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 54 a) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019r., poz. 1839) kwalifikowane jest jako: „zabudowa przemysłowa, w tym zabudowa systemami fotowoltaicznymi, lub magazynowa wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż 0,5 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 tej ustawy” i posiada status „przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko”.

Stosownie do treści art. 71 ust. 2 pkt 2 ww. ustawy realizacja planowanego przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Jej wydanie następuje przed uzyskaniem decyzji, o jakich mowa w art. 72 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022, poz. 1029 z późn. zm.). W okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy aktem tym jest decyzja o warunkach zabudowy, co zgodnie z art. 77 ust. 1 ww. ustawy uzasadnia współdziałanie w niniejszej sprawie, obok Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i organu właściwego do wydania oceny wodnoprawnej, organu Inspekcji Sanitarnej.

Teren przeznaczony pod inwestycję nie posiada statusu terenu zamkniętego.

Skutkiem powyższego, stosownie do brzmienia art. 75 ust. 1 pkt 4 ww. ustawy, organem właściwym do wydania decyzji jest Wójt Gminy Chojnice.

Działając na podstawie art. 64 ust. 1 Wójt Gminy Chojnice pismem znak: RŚiGN.6220.21.1.2021 z dnia: 31.05.2021r., zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Dyrektora Zarządu Zlewni w Chojnicach i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chojnicach z prośbą o przedstawienie opinii w przedmiocie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dla planowanego przedsięwzięcia.

W odpowiedzi:

1. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, ul. Chmielna 54/57, 80-748 Gdańsk – postanowienie z dnia 15 lipca 2021r. (wpływ: 19.07.2021r.) znak: RDOŚ- Gd-WOO.4220.489.2021.KSZ.1 postanowił uzgodnić ze względu na oddziaływanie na obszary Natura 2000, konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego przedsięwzięcia;
2. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Dyrektor Zarządu Zlewni w Chojnicach, ul. Łużycka 1A, 89-600 Chojnice – pismo znak GD.ZZŚ.1.435.160.2021.PG, z dnia: 23 września 2021r. (wpływ: 27.09.2021r), w którym nie stwierdził potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko;
3. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, ul. Piłsudskiego 39, 89-600 Chojnice – pismo znak: PSSE-NZ-9201-109/31/1/21 z dnia 07 czerwca 2021r. (wpływ: 08.06.2021r.), wyrażające opinię, że przedmiotowe przedsięwzięcie wymaga przeprowadzenia postępowania oceny oddziaływania na środowisko, a raport winien być sporządzony zgodnie z art. 66 i art. 67 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022r., poz. 1029 z późn. zm.).

Postanowienie Wójta Gminy Chojnice nr RŚiGN.6220.21.4.2021 z dnia 04.10.2021r. o konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowej inwestycji zostało wpisane do publicznie dostępnego wykazu danych prowadzonego na podstawie art. 21 ustawy z dnia 3 października 2008r. – o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022r., poz. 1029 z późn. zm.) pod nr RŚiGN.6220/X/56/21 (prowadzonego na stronie internetowej Urzędu Gminy w Chojnicach www.bip.gminachojnice.com.pl – zakładka: Informacje o środowisku).

Jednocześnie postanowieniem znak: RŚiGN.6220.21.5.2021 z dnia 04.10.2021, Wójt Gminy Chojnice zawiesił prowadzone postępowanie administracyjne do czasu przedłożenia raportu o oddziaływaniu przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z art. 63 ust. 5 cyt. ustawy.

Ponadto informacja o wydaniu ww. postanowienia oraz o możliwości wnoszenia uwag i wniosków została podana do wiadomości publicznej poprzez wywieszenie stosownego obwieszczenia na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Chojnice oraz tablicy ogłoszeń miejscowości Lotyń i Sternowo.

Strony otrzymały postanowienie za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

Ponadto, ponieważ liczba stron w niniejszej sprawie przekracza 10, zgodnie z art. 74 ust.3 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania

na środowisko (Dz. U. z 2022r., poz. 1029 z późn. zm.) do doręczeń stosuje się przepis art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021r., poz. 735 z późn. zm.).

Raport sporządzony zgodnie z obowiązkiem nałożonym w ww. postanowieniu oprac. oprac. Maciej Mularski, listopad 2021, wpłynął do tut. Urzędu w dniu 7 grudnia 2021r. i został wpisany do publicznie dostępnego wykazu pod nr RŚiGN.6220/X/76/21 - 4 egzemplarze wraz z ich zapisem w formie elektronicznej.

W związku z faktem otrzymania raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, Wójt Gminy Chojnice postanowieniem znak: RŚiGN.6220.21.7.2021 z dnia 15.12.2021r. podjął z urzędu zawieszono postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla planowanej inwestycji.

Ponadto informacja o możliwości wglądu do raportu oraz o możliwości wnoszenia uwag i wniosków została podana do wiadomości publicznej poprzez wywieszenie stosownego obwieszczenia na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Chojnicach oraz tablicy ogłoszeń miejscowości Lotyń i Sternowo.

Działając na podstawie art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022r., poz. 1029 z późn. zm.), Wójt Gminy Chojnice pismem znak: RŚiGN.6220.35.9.2020 z dnia: 29.07.2021r., zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chojnicach z prośbą o wydanie uzgodnienia w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedmiotowego przedsięwzięcia.

Wójt Gminy Chojnice, jako organ prowadzący przedmiotowe postępowanie nie zwrócił się do Dyrektora Zarządu Zlewni w Chojnicach, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, gdyż organ ten wcześniej wyraził opinię, że dla przedmiotowego zamierzenia nie zachodzi konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko (zgodnie z art. 77 ust. 1 pkt 4 ustawy ooś).

Po zapoznaniu się z:

- raportem o oddziaływaniu na środowisko dla przedsięwzięcia pn.: „Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 8 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce o nr ewidencyjnym 55/1 w obrębie Lotyń, gm. Chojnice”, oprac. Maciej Mularski, listopad 2021, wpisanym do publicznie dostępnego wykazu danych pod nr RŚiGN.6220/X/76/21 (prowadzonego na stronie internetowej Urzędu Gminy w Chojnicach www.bip.gminachojnice.com.pl – zakładka: Informacje o środowisku);

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku postanowieniem znak: RDOŚ-Gd-WOO.4221.213.2021.NB.2 z dnia 11.02.2022r. (wpływ: 17.02.2022r.) uzgodnił realizację przedmiotowego przedsięwzięcia.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chojnicach, pismem znak: PSSE-NZ-9201-286/84/2/21 z dnia 31.12.2021r. (wpływ: 05.01.2022r.) nakazał, aby przestrzegać rozwiązań, wniosków i zaleceń podanych w przedmiotowym raporcie oraz egzekwować zapisy w nim zamieszczone.

Ponadto informacja o możliwości wglądu do raportu i uzupełnienia do tego raportu oraz o możliwości wnoszenia uwag i wniosków została podana do wiadomości publicznej poprzez wywieszenie stosownego obwieszczenia na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Chojnicach oraz tablicy ogłoszeń miejscowości Lotyń i Sternowo.

W toku postępowania tut. Organ ustalił i zważył co następuje:

W ramach przedsięwzięcia projektuje się wykonanie robót określonych w punkcie I.1. niniejszej decyzji.

Ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko została oparta o ustalenia faktyczne i poglądy naukowo-badawcze zawarte w przedstawionym przez wnioskodawcę raporcie o ocenie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko odpowiada pod względem struktury treści art. 66 ustawy z dnia 3 października 2008r. – o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022r., poz. 1029 z późn. zm.), jest zgodny w swej treści z postanowieniem Wójta Gminy Chojnice znak: RŚiGN.6220.21.4.2021 z dnia 04.10.2021r., a jego ustalenia są spójne, logiczne i przekonujące.

W postępowaniu poddano analizie wariant proponowany przez wnioskodawcę, który uznano za wariant najkorzystniejszy dla środowiska oraz wariant alternatywny, polegający na zagospodarowaniu terenu inwestycji przez panele fotowoltaiczne o mniejszej mocy, dające sumarycznie moc do 5 MW. Jednakże z punktu widzenia racjonalnej gospodarki, wskazana jest większa wydajność produkcji, przy zachowaniu tych samych poziomów oddziaływań.

Za najkorzystniejszy środowiskowo, zdaniem tut. Organu należy uznać wariant wybrany przez Inwestora (przedstawiony w punkcie I.1.). Biorąc pod uwagę przeprowadzone badania w trakcie opracowania raportu, do których należały analizy wpływu przedsięwzięcia na ludzi, zwierzęta, rośliny, powierzchnię ziemi, wodę, powietrze, klimat, dobra materialne, dobra kultury, krajobraz oraz wzajemne oddziaływania między tymi elementami, stwierdza się, iż na analizowanym terenie istnieją dogodne warunki dla realizacji i funkcjonowania projektowanego przedsięwzięcia.

Planowana inwestycja polegać będzie na budowie elektrowni fotowoltaicznej o powierzchni do 5,26 ha oraz łącznej mocy do 8 MW. Inwestor dopuszcza realizację inwestycji do 8 etapów (do 1 MW każdy). Aby poszczególne etapy mogły prawidłowo funkcjonować, będą posiadać kompletną infrastrukturę techniczną.

W skład farmy wchodzić będą następujące elementy:

- panele fotowoltaiczne (do 4 500 szt. na 1 MW zainstalowanej mocy (w zależności od mocy użytych paneli) do 36 000 szt. dla przedmiotowej inwestycji);
- drogi wewnętrzne;
- infrastruktura naziemna i podziemna;
- linie kablowe energetyczne – światłowodowe;
- przyłącze elektroenergetyczne;
- stacje transformatorowe (do 1 stacji na 1 MW zainstalowanej mocy, do 8 stacji dla przedmiotowej inwestycji);
- inwertery (do 14 szt. na 1 MW zainstalowanej mocy, do 112 szt. dla przedmiotowej inwestycji);

- magazyny mocy (do 1 magazynu energii na 1 MW zainstalowanej mocy, do 8 magazynów energii dla przedmiotowej inwestycji);
- inne niezbędne elementy infrastruktury związane z budową i eksploatacją parku ogniw;
- dodatkowe urządzenia zamontowane na terenie instalacji: elementy służące do monitoringu pracy instalacji, elementy telewizji przemysłowej (kamery), elementy ochrony przez zniszczeniem i włamaniem (czujniki alarmowe).

Instalacja składać się będzie z paneli PV zamocowanych na aluminiowych lub stalowych stelażach, które za pomocą kotew będą wbijane w ziemię lub montowane do prefabrykowanych fundamentów, wcześniej kotwionych w ziemi. Na etapie sporządzenia projektu budowlanego zostaną wykonane obliczenia dotyczące głębokości wbijania profili, jak i techniki montażu stołów pod kątem odporności na obciążenie śniegiem, wiatrem i innymi czynnikami atmosferycznymi. Stelaże pod montaż paneli, mogą być realizowane jako stałe, bądź jako instalacje śledzące ruch słońca (Tracker). Niezależnie od rodzaju zastosowanego stelaża całkowita wysokość instalacji wyniesie do 5 m w najwyższym punkcie zamontowania stelaży. Odległość pomiędzy rzędami paneli fotowoltaicznych wyniesie do 10 m.

Obszar pod paneli stanowić będzie powierzchnię biologicznie czynną, która w dalszym ciągu będzie mogła być wykorzystywana rolniczo. Planuje się obsiać teren inwestycji z rodzimymi gatunkami traw lub pozostawić go do naturalnej sukcesji.

Panele fotowoltaiczne będą łączone przewodami w sekcje, z których przewody będą wyprowadzane do inwerterów. Przewody będą przymocowane do konstrukcji wsporczych. Inwertery montowane będą na konstrukcjach paneli fotowoltaicznych pod panelami. Od inwerterów do stacji transformatorowej będą przebiegać linie kablowe niskiego napięcia. Będą one realizowane jako linie podziemne.

Planowane stacje transformatorowe stanowić będą obiekty kontenerowe o kolorystyce neutralnej. W budynku stacji będą znajdowały się: rozdzielnia SN (średniego napięcia), rozdzielnia nn (niskiego napięcia), transformatory – żywiczne lub olejowe; tablica pomiarowa służąca do pomiaru wyprodukowanej i pobranej energii elektrycznej. Stacja zostanie posadowiona bezpośrednio w wykopie na cienkiej warstwie betonu. Do stacji poniżej poziomu gruntu zostaną wprowadzone kable strony AC nn V instalacji oraz kabel średniego napięcia łączący instalację z siecią energetyki zawodowej. Wysokość stacji nie przekroczy 5 m, a wymiary budynku nie przekroczą 7 m x 7 m. Inwestor dopuszcza możliwość ulokowania w każdej stacji do kilku transformatorów.

Od stacji transformatorowych będą przebiegać linie kablowe średniego i/lub wysokiego napięcia. Będą one realizowane jako linie podziemne.

Magazyny mocy – zespoły baterii znajdujących się w niewielkim budynku/kontenerze, będą miały wymiary ok. 12,5 m x 3 m i wysokość do 5 m. Wewnątrz, oprócz zespołu baterii, który może magazynować energię wyprodukowaną przez instalację znajdzie się niewielki transformator, a także urządzenia dostosowujące parametry wychodzącego prądu do tego w systemie elektroenergetycznym. Magazyny znajdować się będą na terenie inwestycji w pobliżu stacji transformatorowych.

Obecnie Inwestor rozważa trzy możliwości przyłączenia planowanej inwestycji do systemu elektroenergetycznego. Pierwszą koncepcją jest podłączenie go do linii średniego i/lub wysokiego napięcia. Drugą z możliwości jest przyłączenie inwestycji do najbliższej stacji

GPZ. W celu rozliczenia odbioru energii elektrycznej zostanie zamontowany układ pomiarowo – rozliczeniowy.

W celu uzyskania możliwości zdalnej kontroli nad pracą elektrowni planuje się zainstalowanie systemu, który umożliwi zbieranie, archiwizowanie i przesyłanie danych dotyczących ilości wyprodukowanej i przesyłanej energii elektrycznej do systemu elektroenergetycznego, a także systemu, który umożliwi przesyłanie informacji o pracy oraz ewentualnych awariach i uszkodzeniach urządzeń elektronicznych, elektrycznych i elektroenergetycznych.

Teren planowanej farmy fotowoltaicznej zostanie ogrodzony. Ogrodzenie będzie miało konstrukcję ażurową, nie będzie wkopane w ziemię, a skonstruowane będzie tak, aby nie zaburzać dyspersji zwierząt. Pomiędzy powierzchnią ziemi, a dolną podstawą ogrodzenia planuje się pozostawienie ok. 20 cm odstępu umożliwiającego migrację drobnych kręgowców. Na ogrodzeniu zostanie zamontowany system alarmowy. Dopuszcza się montaż kamer, czujników ruchu oraz oświetlenia, które będzie się włączać automatycznie w trakcie detekcji ruchu. Nie będzie montowane oświetlenie stałe inwestycji.

Droga wewnętrzna będzie biegła od zjazdu z drogi publicznej do stacji transformatorowych. Inwestor rozważa wykonanie drogi, przy użyciu jednego z trzech materiałów: płyty betonowe, nawierzchnia żwirowa lub kruszywo łamane na podsypce piaskowej. Plac manewrowy, który będzie również zapleczem budowy, wykonany zostanie identycznie jak droga, a jego powierzchnia wyniesie ok. 200 m².

Planowane przedsięwzięcie zlokalizowane będzie w województwie pomorskim, w powiecie chojnickim, na działce o nr ewidencyjnym 55/1 w obrębie Lotyń, gmina Chojnice.

Całkowita powierzchnia ww. działki wynosi 5,26 ha i tyle też wynosi obszar przeznaczony pod realizację inwestycji. Działka inwestycyjna jest w całości intensywnie użytkowana rolniczo jako grunt orny.

Dla przedmiotowego terenu nie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Najbliższa zabudowa mieszkaniowa zlokalizowana jest w odległości ok. 45 m w kierunku wschodnim od planowanej instalacji elektrowni fotowoltaicznej.

Najbliższe elektrownie słoneczne są planowane w odległości:

- ok. 1 km na południowy – wschód (dz. ew. nr 303/1, 303/2, 304 obręb Lotyń, planowana instalacja o mocy do 16 MW);
- ok. 1,4 km na południowy – wschód (dz. ew. nr 92/5, 92/6 obręb Lotyń, dz. ew. nr 351/2 obręb Nowa Cerkiew, planowana instalacja o mocy do 3 MW);
- ok. 2,1 km na południe (dz. ew. nr 154/12 obręb Lotyń, planowana instalacja o mocy 2 MW).

Przedsięwzięcie zlokalizowane jest w całości na terenie obszaru Natura 2000 Obszar specjalnej ochrony ptaków „Bory Tucholskie” PLB220009.

Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych (aktualizacja: styczeń 2022r.) przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 „Bory Tucholskie” PLB220009 są: bąk *Botaurus stellaris*, bączek *Ixobrychus minutus*, bocian biały *Ciconia ciconia*, bocian czarny *Ciconia nigra*, łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus*, podgorzałka *Aythya nyroca*, trzmiełojad *Pernis apivorus*,

kania ruda *Milvus milvus*, kania czarna *Milvus migrans*, bielik *Haliaeetus albicilla*, błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, rybołów *Pandion haliaetus*, derkacz *Crex crex*, żuraw *Grus grus*, rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*, rybitwa białowąsa *Chlidonis hybridus*, rybitwa czarna *Chlidonis niger*, puchacz *Bubo bubo*, włośchatka *Aegolius funereus*, lelek *Caprimulgus europaeus*, zimorodek *Alcedo Athys*, dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, lerka *Lullula arborea*, perkozek *Tachybaptus ruficollis*, perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*, czapla siwa *Ardea cinerea*, łabędź niemy *Cygnus olor*, gęgawa *Anser anser*, krakwa *Anas strepera*, cyraneczka *Anas crecca*, cyranka *Anas querquedula*, gałgól *Bucephala clangula*, szlachar *Mergus serrator*, nurogęś *Mergus merganser*, wodnik *Rallus aquaticus*, kokoszka *Gallinula chloropus*, kszczyk *Gallinago gallinago*, samotnik *Tringa ochropus*, brodziec piskliwy *Actitis hypoleucos*, siniak *Columba oenas*, dudek *Upupa epops*, pliszka górska *Motacilla cinerea*, kormoran czarny *Phalacrocorax carbo sinensis*.

Zagrożeniami dla obszaru są m. in.: wędkarstwo, zabudowa rozproszona, pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych i obiektów rekreacyjnych, kempingi i karawaningi, naturalna eutrofizacja, koszenie, ścinanie traw, leśnictwo, wypas, odpady, ścieki, kłusownictwo, trucie ptaków, tereny zurbanizowane, tereny zamieszkałe, ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe, wydobywanie piasku i żwiru, nielegalne pozyskiwanie zwierząt, drapieżnictwo, wandalizm, uprawa, infrastruktura sportowa i rekreacyjna, erozje, sporty i różne formy czynnego wypoczynku uprawiane w plenerze oraz polowanie.

Dla obszaru Natura 2000 Bory Tucholskie PLB220009 zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku i Regionalnego Dyrektora Ochrony w Bydgoszczy z dnia 31 marca 2015r. (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2015r., poz. 1161) został ustanowiony plan zadań ochronnych, w których wskazano następujące zagrożenia i cele działań ochronnych dla przedmiotów ochrony dla tego obszaru:

- brodziec piskliwy *Actitis hypoleucos* – zagrożenia istniejących nie stwierdzono, natomiast zagrożeniami potencjalnymi są: wycinanie nadrzecznych lasów łęgowych; likwidacja śródleśnych mokradeł; rozwój turystyki i rekreacji w pobliżu łąk; a także regulacja cieków i osuszanie ich dolin. Celem działań ochronnych dla tego gatunku jest uzupełnienie wiedzy o rozmieszczeniu i stanie populacji łąkowej w obszarze wraz z zaplanowaniem w uzasadnionym przypadku działań ochronnych;
Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie stwierdzono występowania przedstawicieli tego gatunku, ani dogodnych dla nich siedlisk. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na brodziec piskliwy. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będzie zagrożone w związku z realizacją inwestycji;
- włośchatka *Aegolius funereus* – zagrożeniami istniejącymi dla tego gatunku są: prowadzenie prac leśnych w pobliżu miejsc gniazdowania w sezonie łąkowym i brak stref ochronnych wokół stanowisk łąkowych. Z kolei zagrożenia potencjalne to: upraszczanie struktury wiekowej i piętrowej drzewostanów; zmniejszenie się powierzchni starodrzewów; utrata siedlisk w wyniku usuwania z lasu martwych i dziuplastych drzew. Celem działań ochronnych dla tego gatunku jest utrzymanie niepogorszonego stanu ochrony U1 populacji osiadłej, a także uzupełnienie stanu wiedzy o rozmieszczeniu populacji łąkowej i dostępności miejsc łąkowych wraz z zaplanowaniem w uzasadnionym przypadku dodatkowych działań ochronnych;
Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie stwierdzono występowania

przedstawicieli tego gatunku, ani dogodnych dla nich siedlisk. W związku z realizacją inwestycji nie będzie prowadzona wycinka drzew i krzewów. Ponadto, teren pod panelami pozostanie terenem biologicznie czynnym, pokrytym naturalną dla takich terenów roślinnością trawiastą, a dostęp do niego (dzięki zachowaniu przerwy między ogrodzeniem, a gruntem) nie zostanie ograniczony dla małych ptaków i zwierząt, które mogłyby stanowić bazę pokarmową dla przedstawicieli tego gatunku. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na włośchatkę. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będą zagrożone w związku z realizacją inwestycji;

- zimorodek *Alcedo atthis* – zagrożeniem istniejącym dla gatunku jest turystyka wodna w szczególności kajakowa na ciekach w sezonie lęgowym. Z kolei zagrożenia potencjalne to: utrata siedlisk w wyniku regulacji i zabudowy hydrotechnicznej cieków, usuwanie z koryt powalonych całych drzew oraz ich pni i gałęzi, których obecność wpływa na funkcjonowanie geo- i ekosystemów cieków sprzyjając kształtowaniu zróżnicowanego charakteru morfologicznego cieków oraz tworzeniu/poprawie jakości siedlisk zimorodka, w tym dogodnych miejsc do polowania i odpoczynku oraz miejsc lęgowych w postaci pionowych ścian w brzegach cieków; zmiany poziomu wody w ciekach w sezonie lęgowym; pobór kruszywa z koryt rzecznych, prowadzący do naruszenia lub likwidacji nadbrzeżnych skarp i niszczący naturalne siedliska dna koryta (miejsca bytowania bazy pokarmowej); odlesianie brzegów wód, które zwiększa ekspozycję miejsc lęgowych na czynniki abiotyczne – erozję, insolację, zmniejsza także stabilność gleby; usuwanie roślinności nadbrzeżnej zwiększa również możliwość niepokojenia ptaków; zanieczyszczenie wód mające bezpośredni wpływ na populacje ryb, jak również pośrednio ograniczające możliwość skutecznego polowania, z uwagi na wzrokowe namierzanie ofiar przez zimorodki; płoszenie przez wędkarzy. Celem działań ochronnych dla tego gatunku jest utrzymanie właściwego stanu ochrony FV populacji lęgowej.

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie stwierdzono występowania przedstawicieli tego gatunku, ani dogodnych dla nich siedlisk. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na zimorodka. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będzie zagrożone w związku z realizacją inwestycji;

- cyraneczka *Anas crecca* – zagrożeniem istniejącym dla gatunku jest drapieżnictwo norki amerykańskiej. Z kolei zagrożenia potencjalne to: regulacja cieków i osuszanie ich dolin; obniżanie poziomu wód gruntowych; osuszanie śródpolnych zbiorników wodnych i starorzeczy; zatrucie ołowiem w wyniku przypadkowych postrzałów lub połknięcia śrucin; odstrzał na łowiskach. Celem działań ochronnych dla tego gatunku jest uzupełnienie stanu wiedzy o rozmieszczeniu i stanie populacji lęgowej oraz wpływie polowań (na terenie województwa pomorskiego) na stan ochrony gatunku w obszarze wraz z zaplanowaniem w uzasadnionym przypadku dodatkowych działań ochronnych;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie stwierdzono występowania przedstawicieli tego gatunku, ani dogodnych dla nich siedlisk. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie

oddziaływać na cyraneczkę. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będzie zagrożone w związku z realizacją inwestycji;

- cyranka *Anas querquedula* – zagrożeniem istniejącym dla gatunku jest drapieżnictwo norki amerykańskiej. Z kolei zagrożenia potencjalne to: regulacja cieków i osuszanie ich dolin; obniżanie poziomu wód gruntowych; sukcesja roślinności na mokradłach; zamiana wilgotnych łąk i pastwisk w pola uprawne; osuszanie śródpolnych zbiorników wodnych i starorzeczy; wzrost antropopresji w pobliżu łęgowsk, m.in. w wyniku rozwoju infrastruktury turystycznej; zatrucie ołowiem w wyniku przypadkowych postrzałów lub połknięcia śrucin; a także przypadkowe zastrzelenie podczas polowań. Celem działań ochronnych dla tego gatunku jest uzupełnienie stanu wiedzy o rozmieszczeniu i stanie populacji łęgowej wraz z zaplanowaniem w uzasadnionym przypadku dodatkowych działań ochronnych;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie stwierdzono występowania przedstawicieli tego gatunku, ani dogodnych dla nich siedlisk. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na cyrankę. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będzie zagrożone w związku z realizacją inwestycji;

- krakwa *Anas strepera* – zagrożeniem istniejącym dla gatunku jest drapieżnictwo norki amerykańskiej. Z kolei zagrożenia potencjalne to: zmniejszanie powierzchni siedlisk łęgowych w wyniku likwidacji lub osuszania śródpolnych zbiorników wodnych i starorzeczy; wzrost ruchu turystycznego i zabudowa brzegów jezior; zatrucie ołowiem w wyniku przypadkowych postrzałów lub połknięcia śrucin; przypadkowe zastrzelenie podczas polowań. Celem działań ochronnych dla tego gatunku jest uzupełnienie stanu wiedzy o rozmieszczeniu i stanie populacji łęgowej wraz z zaplanowaniem w uzasadnionym przypadku dodatkowych działań ochronnych;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie stwierdzono występowania przedstawicieli tego gatunku, ani dogodnych dla nich siedlisk. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na krawkę. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będzie zagrożone w związku z realizacją inwestycji;

- gęgawa *Anser anser* – zagrożeniem istniejącym dla tego gatunku jest drapieżnictwo norki amerykańskiej i lisa. Z kolei zagrożenia potencjalne to: wzrost penetracji terenów łęgowych przez ludzi i płoszenie ptaków w sezonie łęgowym; zamienianie terenów wilgotnych na inne użytki, np. zalesianie podmokłych łąk i pól sąsiadujących ze zbiornikami wodnymi, znajdujących się w pobliżu łęgowsk; zatrucie ołowiem w wyniku przypadkowych postrzałów lub połknięcia śrucin; likwidacja lub zmniejszanie powierzchni szuwarów nad brzegami zbiorników wodnych; zabudowywanie brzegów jezior; odstrzał na łowiskach. Celami działań ochronnych dla tego gatunku są: utrzymanie nie pogorszonego stanu ochrony UI populacji łęgowej, a także uzupełnienie wiedzy o rozmieszczeniu populacji łęgowej oraz wpływie polowań na stan ochrony gatunku w obszarze (na terenie województwa pomorskiego) wraz z zaplanowaniem w uzasadnionym przypadku dodatkowych działań ochronnych;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie stwierdzono występowania przedstawicieli tego gatunku, ani dogodnych dla nich siedlisk. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na gęgawę. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będzie zagrożone w związku z realizacją inwestycji;

- czapla siwa *Ardea cinerea* – zagrożen istniejących nie stwierdzono, natomiast zagrożeniami potencjalnymi określono nielegalny odstrzał i konkurencję o miejsca lęgowe z kormoranem czarnym. Celem działań ochronnych dla tego gatunku jest utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji lęgowej;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją obserwowano tylko przelatujących przedstawicieli tego gatunku. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na czaplę siwą. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będzie zagrożone w związku z realizacją inwestycji;

- podgorzałka *Aythya nyroca* – dla tego gatunku nie określono zagrożeń ponieważ brak jest potwierdzonych informacji o gniazdowaniu tego gatunku w obszarze, natomiast celem działań ochronnych dla tego gatunku określono uzupełnienie wiedzy o występowaniu lęgów gatunku w obszarze wraz z zaplanowaniem w uzasadnionym przypadku dodatkowych działań ochronnych;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie stwierdzono występowania przedstawicieli tego gatunku, ani dogodnych dla nich siedlisk. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na podgorzałkę. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będzie zagrożone w związku z realizacją inwestycji;

- bąk *Botaurus stellaris* – zagrożeniami istniejącymi dla tego gatunku są: turystyczne i rekreacyjne zagospodarowanie brzegów jezior; płoszenie i penetracja siedlisk przez ludzi, m.in. turystyka wodna, wycinanie i wypalanie szuwarów, m.in. pozyskiwanie trzciny; drapieżnictwo głównie norki amerykańskiej. Z kolei zagrożenia potencjalne to: osuszanie mokradeł; obniżanie poziomu wód gruntowych i powierzchniowych; intensyfikacja gospodarki rybackiej na stawach hodowlanych, renowacje stawów, zaprzestanie gospodarki rybackiej na stawach hodowlanych, skutkujące ich osuszaniem, zmiany poziomu wody na stawach hodowlanych w okresie lęgowym. Celem działań ochronnych dla tego gatunku jest utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji lęgowej;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie stwierdzono występowania przedstawicieli tego gatunku, ani dogodnych dla nich siedlisk. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na bąka. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będzie zagrożone w związku z realizacją inwestycji;

- puchacz *Bubo bubo* – zagrożeniem istniejącym dla gatunku jest niepokojenie na stanowiskach lęgowych. Z kolei zagrożenia potencjalne to: zmniejszanie się powierzchni terenów otwartych w pobliżu miejsc gniazdowania, prowadzące do ograniczenia powierzchni żerowisk; prace leśne (zręby, trzebieże) prowadzone w sezonie lęgowym w pobliżu gniazda oraz eliminacja starych, niedostępnych drzewostanów jako czynnych i potencjalnych miejsc lęgowych; zalesianie terenów otwartych, szczególnie podmokłych łąk, otwartych torfowisk, fragmentów ekstensywnie użytkowanych pól; wzrost intensywności zagospodarowania łąk; zabudowa krajobrazu – tworzenie nowych siedlisk i innych obiektów w obrębie żerowisk; budowa infrastruktury sportowej i turystycznej m.in. ośrodków sportów wodnych; presja drapieżników; kolizje z napowietrznymi liniami energetycznymi; brak stref ochronnych wokół wszystkich stanowisk lęgowych. Celem działań ochronnych dla tego gatunku jest utrzymanie nie pogorszonego stanu ochrony U1 populacji osiadłej;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie stwierdzono występowania przedstawicieli tego gatunku. W związku z realizacją inwestycji nie będzie prowadzona wycinka drzew i krzewów. Ponadto, teren pod panelami pozostanie terenem biologicznie czynnym, pokrytym naturalną dla takich terenów roślinnością trawiastą, a dostęp do niego (dzięki zachowaniu przerwy między ogrodzeniem, a gruntem) nie zostanie ograniczony dla małych ptaków i zwierząt, które mogłyby stanowić bazę pokarmową dla przedstawicieli tego gatunku. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na puchacza. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będą zagrożone w związku z realizacją inwestycji;

- gągoł *Bucephala clangula* – zagrożeniami istniejącymi dla gatunku są: rozwój infrastruktury turystycznej nad brzegami jezior i rzek oraz zabudowa ich brzegów; rozwój ruchu turystycznego, w tym turystyki wodnej, a w szczególności kajakowej w okresie lęgowym; drapieżnictwo norki amerykańskiej. Z kolei zagrożenia potencjalne to: wyrąb starych i dziuplastych drzew w pobliżu zbiorników wodnych i dolin rzecznych; regulacja śródlęśnych cieków i osuszanie ich dolin; osuszanie śródlęśnych mokradel; niszczenie roślinności szuwarowej nad wodami; zatrucie ołowiem w wyniku przypadkowych postrzałów lub połknięcia śrucin; przypadkowe zastrzelenie podczas polowań; prowadzenie prac leśnych w sezonie lęgowym w pobliżu miejsc gniazdowania. Celem działań ochronnych dla tego gatunku jest utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji lęgowej;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie stwierdzono występowania przedstawicieli tego gatunku, ani dogodnych dla nich siedlisk. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na populację gągoła. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będzie zagrożone w związku z realizacją inwestycji;

- lelek *Caprimulgus europaeus* – zagrożeń istniejących nie stwierdzono, natomiast zagrożeniami potencjalnymi określono: zalesianie i zarastanie terenów otwartych i półotwartych w obrębie lasów; prace leśne (wyrąb, składowanie i wywóz drewna) wykonywane w pełni sezonu lęgowego lelka, powodujące płoszenie ptaków, a nawet straty w lęgach, czyszczenie młodników i upraw w sezonie lęgowym; stosowanie

owadobójczych oprysków na terenach leśnych, w sezonie lęgowym lelka (maj – sierpień), wpływające na redukcję bazy pokarmowej (duże owady, w tym motyle i chrząszcze). Celem działań ochronnych dla tego gatunku jest utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji lęgowej;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie stwierdzono występowania przedstawicieli tego gatunku. W związku z realizacją inwestycji nie będzie prowadzona wycinka drzew i krzewów. Ponadto, teren pod panelami pozostanie terenem biologicznie czynnym, pokrytym naturalną dla takich terenów roślinnością trawiastą, a dostęp do niego (dzięki zachowaniu przerwy między ogrodzeniem, a gruntem) nie zostanie ograniczony dla małych ptaków i zwierząt, które mogłyby stanowić bazę pokarmową dla przedstawicieli tego gatunku. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na lelka. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będą zagrożone w związku z realizacją inwestycji;

- rybitwa białowąsa *Chlidonias hybridus* – Celem działań ochronnych dla tego gatunku jest utrzymanie nie pogorszonego stanu ochrony U1 populacji lęgowej;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie stwierdzono występowania przedstawicieli tego gatunku, ani dogodnych dla nich siedlisk. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na rybitwę białowąsą. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będą zagrożone w związku z realizacją inwestycji;

- rybitwa czarna *Chlidonias Niger* – zagrożeniami istniejącymi dla gatunku są: presja drapieżników: krukowate, mewy, norka amerykańska, lis, jenot i szop pracz oraz penetracja lęgów przez zwierzęta domowe. Z kolei zagrożenia potencjalne to: utrata siedlisk lęgowych w wyniku osuszania niewielkich torfowisk i śródpolnych zbiorników wodnych; utrata siedlisk lęgowych w wyniku osuszania dolin rzecznych, regulacji rzek i zmiany ich reżimu wodnego; utrata siedlisk lęgowych w wyniku zabudowy terenów nadjeziornych; utrata siedlisk lęgowych w wyniku zagospodarowania turystycznego brzegów jezior. Celem działań ochronnych dla tego gatunku jest utrzymanie nie pogorszonego stanu ochrony U1 populacji lęgowej;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie stwierdzono występowania przedstawicieli tego gatunku, ani dogodnych dla nich siedlisk. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na rybitwę czarną. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będą zagrożone w związku z realizacją inwestycji;

- bocian biały *Ciconia ciconia* – zagrożeniem istniejącym dla gatunku jest zamiana użytków zielonych w pola orne. Z kolei zagrożenia potencjalne to: regulacja, osuszanie i zabudowa dolin rzecznych; zalesianie użytków zielonych; kolizje z napowietrznymi liniami energetycznymi; kolizje z turbinami elektrowni wiatrowych na trasach przelotu i na lęgówkach. Celem działań ochronnych dla tego gatunku są: utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji lęgowej oraz uzupełnienie stanu wiedzy o wpływie na ten gatunek kolizji ptaków z przewodami napowietrznych linii

elektrycznych wraz z zaplanowaniem w uzasadnionym przypadku dodatkowych działań ochronnych;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją obserwowano żerujących przedstawicieli tego gatunku. W związku z realizacją inwestycji nie będzie prowadzona wycinka drzew i krzewów. Ponadto, teren pod panelami pozostanie terenem biologicznie czynnym, pokrytym naturalną dla takich terenów roślinnością trawiastą, a dostęp do niego (dzięki zachowaniu przerwy między ogrodzeniem, a gruntem) nie zostanie ograniczony dla małych ptaków i zwierząt, które mogłyby stanowić bazę pokarmową dla przedstawicieli tego gatunku. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na bociana białego. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będą zagrożone w związku z realizacją inwestycji;

- bocian czarny *Ciconia nigra* – zagrożeniami istniejącymi dla gatunku są: niszczenia gniazd w wyniku czynników naturalnych: m.in. warunki meteorologiczne, jak wiatr o dużej prędkości, obłamywanie konarów; płoszenie i penetracja siedlisk przez ludzi; sukcesja naturalna na śródleśnych terenach otwartych. Z kolei zagrożenia potencjalne to: obniżanie poziomu wód gruntowych i powierzchniowych; zalesianie śródleśnych terenów podmokłych; regulacja leśnych cieków; kolizje z napowietrznymi liniami energetycznymi; kolizje z turbinami elektrowni wiatrowych na trasach przelotu i na lęgowiskach; budowa małych elektrowni wodnych prowadzących do spadku ilościowego i gatunkowego ryb – pokarmu tego gatunku; brak stref ochronnych wokół wszystkich stanowisk lęgowych. Celem działań ochronnych dla tego gatunku jest utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji lęgowej;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie stwierdzono występowania przedstawicieli tego gatunku. W związku z realizacją inwestycji nie będzie prowadzona wycinka drzew i krzewów. Ponadto, teren pod panelami pozostanie terenem biologicznie czynnym, pokrytym naturalną dla takich terenów roślinnością trawiastą, a dostęp do niego (dzięki zachowaniu przerwy między ogrodzeniem, a gruntem) nie zostanie ograniczony dla małych ptaków i zwierząt, które mogłyby stanowić bazę pokarmową dla przedstawicieli tego gatunku. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na bociana czarnego. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będą zagrożone w związku z realizacją inwestycji;

- błotniak stawowy *Circus aeruginosus* – zagrożeniem istniejącym dla tego gatunku jest zasypywanie śródpolnych oczek wodnych. Z kolei zagrożenia potencjalne to: zmniejszanie powierzchni zajmowanej przez szuwary w wyniku ich wykaszania lub wypalania; osuszanie śródpolnych mokradeł, dolin rzecznych i torfowisk; płoszenie i penetracja siedlisk przez ludzi; wzrost antropopresji w strefie przybrzeżnej jezior w wyniku powstawania infrastruktury sportowej i rekreacyjnej; sukcesja leśna na terenach podmokłych łąk i torfowisk; przekształcanie i zabudowa brzegów zbiorników wodnych; kolizje z liniami energetycznymi i elektrowniami wiatrowymi; presja drapieżników: głównie norka amerykańska, jenot, lis. Celem działań ochronnych dla tego gatunku jest utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji lęgowej;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją obserwowano żerujących przedstawicieli tego gatunku. W związku z realizacją inwestycji nie będzie prowadzona wycinka drzew i krzewów. Ponadto, teren pod panelami pozostanie terenem biologicznie czynnym, pokrytym naturalną dla takich terenów roślinnością trawiastą, a dostęp do niego (dzięki zachowaniu przerwy między ogrodzeniem, a gruntem) nie zostanie ograniczony dla małych ptaków i zwierząt, które mogłyby stanowić bazę pokarmową dla przedstawicieli tego gatunku. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na błotniaka stawowego. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będą zagrożone w związku z realizacją inwestycji;

- siniak *Columba oenas* – zagrożeń istniejących nie stwierdzono, natomiast zagrożeniami potencjalnymi określono: usuwanie drzew martwych i dziuplastych z drzewostanów i zadrzewień; zaniechanie ekstensywnego sposobu zagospodarowania na polach, łąkach i pastwiskach m.in. wprowadzanie upraw monokulturowych; chemizacja rolnictwa; drapieżnictwo kun i jastrzębia; zmniejszenie się powierzchni starodrzewów w lasach; prowadzenie prac leśnych w sezonie lęgowym w pobliżu miejsc gniazdowania. Celem działań ochronnych dla tego gatunku jest utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji lęgowej;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie stwierdzono występowania przedstawicieli tego gatunku. W związku z realizacją inwestycji nie będzie prowadzona wycinka drzew i krzewów. Ponadto, teren pod panelami pozostanie terenem biologicznie czynnym, pokrytym naturalną dla takich terenów roślinnością trawiastą, a dostęp do niego (dzięki zachowaniu przerwy między ogrodzeniem, a gruntem) nie zostanie ograniczony dla małych ptaków i zwierząt, które mogłyby stanowić bazę pokarmową dla przedstawicieli tego gatunku. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na siniaka. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będą zagrożone w związku z realizacją inwestycji;

- derkacz *Crex crex* – zagrożeniami istniejącymi dla gatunku są: zagrożeniami istniejącymi dla gatunku są: zbyt wczesne terminy koszenia łąk; zarastanie i zalesianie łąk i śródleśnych terenów otwartych; przekształcanie łąk i pastwisk w pola uprawne; presja drapieżników: lis, norka amerykańska, krukowate, koty domowe. Z kolei za zagrożenie potencjalne uznano zabudowę terenów otwartych. Celem działań ochronnych dla tego gatunku jest utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji lęgowej;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie stwierdzono występowania przedstawicieli tego gatunku, ani dogodnych dla nich siedlisk. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na derkacza. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będzie zagrożone w związku z realizacją inwestycji;

- łąbędź krzykliwy *Cygnus cygnus* – zagrożeń istniejących nie stwierdzono, natomiast zagrożeniami potencjalnymi określono: niepokojenie przez ludzi w miejscach lęgówisk i zimowisk oraz w trakcie migracji; zatrucie ołowiem w wyniku przypadkowych postrzałów lub połknięcia śrucin, przypadkowe zastrzelenie podczas polowań. Celami działań ochronnych dla tego gatunku są: uzupełnienie wiedzy o rozmieszczeniu i stanie populacji przelotnej i zimującej w obszarze wraz z zaplanowaniem w uzasadnionym przypadku dodatkowych działań ochronnych; uzupełnienie wiedzy o występowaniu lęgów gatunku w obszarze wraz z zaplanowaniem w uzasadnionym przypadku dodatkowych działań ochronnych;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie stwierdzono występowania przedstawicieli tego gatunku, ani dogodnych dla nich siedlisk. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na łąbędzia krzykliwego. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będzie zagrożone w związku z realizacją inwestycji;
- łąbędź niemy *Cygnus olor* – zagrożeń istniejących nie stwierdzono, natomiast zagrożeniami potencjalnymi określono: zabudowywanie brzegów jezior; niszczenie szuwarów otaczających zbiorniki wodne; drapieżnictwo norki amerykańskiej; zatrucie ołowiem w wyniku przypadkowych postrzałów lub połknięcia śrucin, przypadkowe zastrzelenie podczas polowań. Celami działań ochronnych dla tego gatunku są: utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji lęgowej; uzupełnienie wiedzy o rozmieszczeniu i stanie populacji zimującej w obszarze wraz z zaplanowaniem w uzasadnionym przypadku dodatkowych działań ochronnych;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie stwierdzono występowania przedstawicieli tego gatunku, ani dogodnych dla nich siedlisk. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na łąbędzia niemego. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będzie zagrożone w związku z realizacją inwestycji;
- dzięcioł czarny *Dryocopus martius* – zagrożeniami istniejącymi dla gatunku są: prowadzenie prac leśnych w sezonie lęgowym w pobliżu miejsc gniazdowania; zbyt mała ilość starych drzewostanów. Z kolei zagrożenia potencjalne to: wykonywanie zrębów wielkopowierzchniowych; upraszczanie struktury wiekowej drzewostanów; utrata i degradacja siedlisk w wyniku usuwania z drzewostanów martwych i dziuplastych drzew. Celem działań ochronnych dla tego gatunku jest utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji osiadłej;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie zaobserwowano przedstawicieli tego gatunku. W związku z realizacją inwestycji nie będzie prowadzona wycinka drzew i krzewów. Ponadto, teren pod panelami pozostanie terenem biologicznie czynnym, pokrytym naturalną dla takich terenów roślinnością trawiastą, a dostęp do niego (dzięki zachowaniu przerwy między ogrodzeniem, a gruntem) nie zostanie ograniczony dla małych ptaków i zwierząt, które mogłyby stanowić bazę pokarmową dla przedstawicieli tego gatunku. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na dzięcioła czarnego. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania

na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będą zagrożone w związku z realizacją inwestycji;

- kszyc *Gallinago gallinago* – zagrożeniami istniejącymi dla gatunku są: zaniechanie wykaszania łąk i ich zarastanie; drapieżnictwo krukowatych oraz norki amerykańskiej i lisa. Z kolei zagrożenia potencjalne to: utrata lęgowisk w wyniku zmiany reżimu wodnego rzek; osuszanie dolin rzecznych; obniżenie poziomu wody gruntowej. Celem działań ochronnych dla tego gatunku jest utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji lęgowej;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie stwierdzono występowania przedstawicieli tego gatunku, ani dogodnych dla nich siedlisk. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na kszyc. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będzie zagrożone w związku z realizacją inwestycji;

- kokoszka *Gallinula chloropus* – zagrożeń istniejących nie stwierdzono, natomiast zagrożeniami potencjalnymi określono: osuszanie niewielkich śródpolnych lub śródleśnych zbiorników wodnych; niszczenie pasa szuwarów wokół zbiorników wodnych. Celem działań ochronnych dla tego gatunku jest utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji lęgowej;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie stwierdzono występowania przedstawicieli tego gatunku, ani dogodnych dla nich siedlisk. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na kokoszkę. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będzie zagrożone w związku z realizacją inwestycji;

- żuraw *Grus grus* – zagrożeniem istniejącym dla gatunku jest zasypywanie śródpolnych oczek wodnych. Z kolei zagrożenia potencjalne to: osuszanie terenów wilgotnych; chemizacja rolnictwa; kolizje z napowietrznymi liniami energetycznymi i elektrowniami wiatrowymi. Celami działań ochronnych dla tego gatunku są: utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji lęgowej; uzupełnienie wiedzy o rozmieszczeniu i stanie populacji przelotnej wraz z zaplanowaniem w uzasadnionym przypadku dodatkowych działań ochronnych;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją obserwowano żerujące żurawie. W związku z realizacją inwestycji nie będzie prowadzona wycinka drzew i krzewów. Ponadto, teren pod panelami pozostanie terenem biologicznie czynnym, pokrytym naturalną dla takich terenów roślinnością trawiastą, a dostęp do niego (dzięki zachowaniu przerwy między ogrodzeniem, a gruntem) nie zostanie ograniczony dla małych ptaków i zwierząt, które mogłyby stanowić bazę pokarmową dla przedstawicieli tego gatunku. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na żurawia. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będą zagrożone w związku z realizacją inwestycji;

- bielik *Haliaeetus albicilla* – zagrożeń istniejących nie stwierdzono, natomiast zagrożeniami potencjalnymi określono: kolizje z liniami energetycznymi i elektrowniami wiatrowymi; presja drapieżników: głównie krukowatych i kun; niepokojenie ptaków na łęgowskich w sezonie łęgowym, m.in. w wyniku uprawiania sportów i różnych form czynnego wypoczynku, rekreacji; degradacja żerowisk w wyniku rozwoju infrastruktury sportowej i rekreacyjnej; brak stref ochronnych wokół wszystkich stanowisk łęgowych. Celem działań ochronnych dla tego gatunku jest utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji łęgowej;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie stwierdzono przedstawicieli tego gatunku. W związku z realizacją inwestycji nie będzie prowadzona wycinka drzew i krzewów. Ponadto, teren pod panelami pozostanie terenem biologicznie czynnym, pokrytym naturalną dla takich terenów roślinnością trawiastą, a dostęp do niego (dzięki zachowaniu przerwy między ogrodzeniem, a gruntem) nie zostanie ograniczony dla małych ptaków i zwierząt, które mogłyby stanowić bazę pokarmową dla przedstawicieli tego gatunku. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na bielika. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będą zagrożone w związku z realizacją inwestycji;
- bączek *Ixobrychus minutus* – zagrożeniami istniejącymi dla gatunku są: turystyczne i rekreacyjne zagospodarowanie brzegów jezior; płoszenie i penetracja siedlisk przez ludzi; presja drapieżników, głównie norki amerykańskiej. Z kolei zagrożenia potencjalne to: osuszanie mokradł; obniżanie poziomu wód gruntowych i powierzchniowych; wycinanie szuwarów; intensyfikacja gospodarki rybackiej na stawach hodowlanych, renowacje stawów, zaprzestanie gospodarki rybackiej na stawach hodowlanych, skutkujące ich osuszeniem i zarośnięciem, zmiany poziomu wody na stawach hodowlanych w okresie łęgowym. Celami działań ochronnych dla tego gatunku są: utrzymanie nie pogorszonego stanu ochrony U1 populacji łęgowej oraz uzupełnienie stanu wiedzy o rozmieszczeniu populacji łęgowej;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie stwierdzono występowania przedstawicieli tego gatunku, ani dogodnych dla nich siedlisk. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na bączka. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będzie zagrożone w związku z realizacją inwestycji;
- lerka *Lullula arborea* – zagrożeń istniejących nie stwierdzono, natomiast zagrożeniem potencjalnym określono utratę siedlisk łęgowych w wyniku zalesiania piaszczystych obszarów sąsiadujących z lasami, utratę siedlisk łęgowych w wyniku zabudowy piaszczystych obszarów sąsiadujących z lasami i presję drapieżników. Celem działań ochronnych dla tego gatunku jest utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji łęgowej;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie stwierdzono przedstawicieli tego gatunku. W związku z realizacją inwestycji nie będzie prowadzona wycinka drzew i krzewów. Ponadto, teren pod panelami pozostanie terenem biologicznie czynnym, pokrytym naturalną dla takich terenów roślinnością trawiastą, a dostęp do niego (dzięki zachowaniu przerwy między ogrodzeniem, a gruntem) nie zostanie

ograniczony dla małych ptaków i zwierząt, które mogłyby stanowić bazę pokarmową dla przedstawicieli tego gatunku. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na lerkę. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będą zagrożone w związku z realizacją inwestycji;

- nurogęś *Mergus merganser* – zagrożeniami istniejącymi dla gatunku są: rozwój infrastruktury turystycznej nad brzegami jezior i rzek oraz zabudowa ich brzegów; rozwój ruchu turystycznego, w tym turystyki wodnej, a w szczególności kajakowej w okresie lęgowym; drapieżnictwo norki amerykańskiej i lisa. Z kolei zagrożenia potencjalne to: osuszanie mniejszych zbiorników wodnych w lasach i w ich sąsiedztwie; niszczenie roślinności szuwarowej nad wodami; regulacja i utrzymanie umocnień hydrotechnicznych w korytach rzecznych, w tym usuwanie wykrotów z koryt rzecznych (miejsca gniazdowania) oraz wysp i odsypów (miejsca odpoczynku wodzących samic); wycinanie drzew dziuplastych; stosowanie stawnych sieci rybackich na lęgowiskach; zatrucie ołowiem w wyniku przypadkowych postrzałów lub połknięcia śrucin, przypadkowe zastrzelenie podczas polowań; prowadzenie prac leśnych w pobliżu miejsc gniazdowania w sezonie lęgowym. Celem działań ochronnych dla tego gatunku jest utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji lęgowej;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie stwierdzono występowania przedstawicieli tego gatunku, ani dogodnych dla nich siedlisk. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na nurogęś. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będzie zagrożone w związku z realizacją inwestycji;

- szlachar *Mergus serrator* – zagrożen nie określono, ponieważ gatunek nie gniazduje w obszarze, natomiast celem działań ochronnych dla tego gatunku jest uzupełnienie wiedzy o występowaniu lęgów gatunku w obszarze wraz z zaplanowaniem w uzasadnionym przypadku dodatkowych działań ochronnych;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie stwierdzono występowania przedstawicieli tego gatunku, ani dogodnych dla nich siedlisk. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na szlachara. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będzie zagrożone w związku z realizacją inwestycji;

- kania czarna *Milvus migrans* – zagrożeniem istniejącym dla gatunku jest utrata siedlisk w wyniku rozwoju turystyki i rekreacji nad jeziorami w pobliżu miejsc gniazdowania i żerowania. Z kolei zagrożenia potencjalne to: utrata siedlisk żerowania w wyniku intensyfikacji rolnictwa i związanej z nią likwidacji różnorodności otwartego krajobrazu – likwidacja zabagnień i oczek wodnych, usuwanie zadrzewień, zmiany ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk na intensywnie użytkowane uprawy, tworzenie rozległych monokultur; osuszanie dolin rzecznych; wyrąb starodrzewu w pobliżu zbiorników wodnych; drapieżnictwo krukowatych; kolizje z liniami energetycznymi i elektrowniami wiatrowymi; letniskowa oraz całoroczna zabudowa brzegów jezior oraz inne przekształcenia brzegów wód; brak stref

ochronnych wokół wszystkich stanowisk lęgowych. Celem działań ochronnych dla tego gatunku jest utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji lęgowej;
Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie stwierdzono przedstawicieli tego gatunku. W związku z realizacją inwestycji nie będzie prowadzona wycinka drzew i krzewów. Ponadto, teren pod panelami pozostanie terenem biologicznie czynnym, pokrytym naturalną dla takich terenów roślinnością trawiastą, a dostęp do niego (dzięki zachowaniu przerwy między ogrodzeniem, a gruntem) nie zostanie ograniczony dla małych ptaków i zwierząt, które mogłyby stanowić bazę pokarmową dla przedstawicieli tego gatunku. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na kanię czarną. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będą zagrożone w związku z realizacją inwestycji;

- kania ruda *Milvus milvus* - zagrożeniem istniejącym dla gatunku jest utrata siedlisk w wyniku rozwoju turystyki i rekreacji nad jeziorami w pobliżu miejsc gniazdowania i żerowania. Z kolei zagrożenia potencjalne to: utrata siedlisk żerowania w wyniku intensyfikacji rolnictwa i związanej z nią likwidacji różnorodności otwartego krajobrazu – likwidacja zabagnień i oczek wodnych, usuwanie zadrzewień, zmiany ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk na intensywnie użytkowane uprawy, tworzenie rozległych monokultur; osuszanie dolin rzecznych; wyrąb starodrzewu w pobliżu zbiorników wodnych; drapieżnictwo krukowatych; kolizje z liniami energetycznymi i elektrowniami wiatrowymi; letniskowa oraz całoroczna zabudowa brzegów jezior oraz inne przekształcenia brzegów wód; brak stref ochronnych wokół wszystkich stanowisk lęgowych. Celem działań ochronnych dla tego gatunku jest utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji lęgowej;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie stwierdzono przedstawicieli tego gatunku. W związku z realizacją inwestycji nie będzie prowadzona wycinka drzew i krzewów. Ponadto, teren pod panelami pozostanie terenem biologicznie czynnym, pokrytym naturalną dla takich terenów roślinnością trawiastą, a dostęp do niego (dzięki zachowaniu przerwy między ogrodzeniem, a gruntem) nie zostanie ograniczony dla małych ptaków i zwierząt, które mogłyby stanowić bazę pokarmową dla przedstawicieli tego gatunku. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na kanię rudą. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będą zagrożone w związku z realizacją inwestycji;

- pliszka górska *Motacilla cinerea* – zagrożenia istniejących nie stwierdzono, natomiast zagrożeniami potencjalnymi określono: rozwój turystyki i rekreacji w pobliżu lęgówisk oraz regulację cieków i osuszanie ich dolin. Celem działań ochronnych dla tego gatunku jest utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji lęgowej;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie stwierdzono występowania przedstawicieli tego gatunku, ani dogodnych dla nich siedlisk. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na pliszkę górską. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będzie zagrożone w związku z realizacją inwestycji;

- rybołów *Pandion haliaetus* – zagrożeń istniejących nie stwierdzono, natomiast jako zagrożenia potencjalne wskazano kłusownictwo na stawach rybnych. Celem działań ochronnych dla tego gatunku jest uzupełnienie wiedzy o występowaniu lęgów gatunku w obszarze wraz z zaplanowaniem w uzasadnionym przypadku dodatkowych działań ochronnych;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie stwierdzono występowania przedstawicieli tego gatunku, ani dogodnych dla nich siedlisk. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na rybołowa. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będzie zagrożone w związku z realizacją inwestycji;
- trzmiełojad *Pernis apivorus* – zagrożeń istniejących nie stwierdzono, natomiast zagrożeniami potencjalnymi określono: utrata siedlisk w wyniku zalesiania śródleśnych terenów otwartych; zabudowa letniskowa oraz całoroczna brzegów lasów, stanowiących ważne miejsce żerowiskowe dla tego gatunku; niepokojenie ptaków na legowiskach; zmniejszanie się powierzchni drzewostanów mieszanych i liściastych na rzecz drzewostanów iglastych; elektrownie wiatrowe lokalizowane w pobliżu rewirów lęgowych; kolizje z napowietrznymi liniami energetycznymi. Celem działań ochronnych dla tego gatunku jest utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji lęgowej;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie zaobserwowano przedstawicieli tego gatunku. W związku z realizacją inwestycji nie będzie prowadzona wycinka drzew i krzewów. Ponadto, teren pod panelami pozostanie terenem biologicznie czynnym, pokrytym naturalną dla takich terenów roślinnością trawiastą, a dostęp do niego (dzięki zachowaniu przerwy między ogrodzeniem, a gruntem) nie zostanie ograniczony dla małych ptaków i zwierząt, które mogłyby stanowić bazę pokarmową dla przedstawicieli tego gatunku. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na trzmiełojada. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będą zagrożone w związku z realizacją inwestycji;
- kormoran czarny *Phalacrocorax carbo sinensis* – zagrożeń istniejących i potencjalnych nie stwierdzono, natomiast celem działań ochronnych dla tego gatunku jest utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji lęgowej;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie stwierdzono występowania przedstawicieli tego gatunku, ani dogodnych dla nich siedlisk. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na kormorana czarnego. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będzie zagrożone w związku z realizacją inwestycji;
- perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus* – zagrożeń istniejących nie stwierdzono, natomiast zagrożeniami potencjalnymi określono: rozwój turystyki i rekreacji w przybrzeżnej strefie jezior m.in. podpływanie do gniazd lub skupień gniazd w okresie lęgowym w ramach turystyki i rekreacji wodnej; niszczenie zbiorowisk szuwarowych wokół zbiorników wodnych; drapieżnictwo norki amerykańskiej. Celem

działań ochronnych dla tego gatunku jest utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji lęgowej;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie stwierdzono występowania przedstawicieli tego gatunku, ani dogodnych dla nich siedlisk. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na perkoza dwuczubego. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będzie zagrożone w związku z realizacją inwestycji;

- wodnik *Rallus aquaticus* – zagrożeniami istniejącymi dla gatunku jest drapieżnictwo norki amerykańskiej. Z kolei zagrożeniami potencjalnymi są: niszczenie pasa szuwarów wokół zbiorników wodnych. Celem działań ochronnych dla tego gatunku jest utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji lęgowej;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie zaobserwowano przedstawicieli tego gatunku, ani dogodnych dla nich siedlisk. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na wodnika. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będzie zagrożone w związku z realizacją inwestycji;

- rybitwa rzeczna *Sterna hirundo* – zagrożeniem istniejącym dla gatunku jest presja drapieżników: krukowate, mewy, norka amerykańska, lis, jenot i szop pracz. Z kolei zagrożenia potencjalne to: utrata siedlisk lęgowych w wyniku osuszania terenów podmokłych – szczególnie terenów dawnego jeziora Pceń k. Zapcenia; regulacja rzek i zmiana ich reżimu wodnego; zabudowa brzegów rzek i jezior; lokalizowanie turbin wiatrowych w pobliżu kolonii oraz na trasach przelotów, zarówno lokalnych, jak i długodystansowych; spadek różnorodności i wielkości rybostanu, zarówno w wyniku degradacji wód, jak i przełowienia; utrata siedlisk lęgowych w wyniku zabudowy i zagospodarowania turystycznego terenów nadjeziornych – głównie jezior: Wierzchy i Żurskie k. Tlenia, Ostrowite k. Błądzimia, Trzcianno k. Śliwic, Okunie k. Kłaczna, Udzierz, Radonek; płoszenie ptaków w wyniku wzrostu intensywności ruchu turystycznego na terenach nadrzecznych i jeziornych. Celem działań ochronnych dla tego gatunku jest utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji lęgowej;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie stwierdzono występowania przedstawicieli tego gatunku, ani dogodnych dla nich siedlisk. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na rybitwę rzeczną. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będzie zagrożone w związku z realizacją inwestycji;

- perkozek *Tachybaptus ruficollis* – zagrożeniami istniejącymi dla gatunku są: drapieżnictwo norki amerykańskiej; niszczenie zbiorowisk szuwarowych wokół zbiorników wodnych. Z kolei zagrożenia potencjalnego nie stwierdzono. Celem działań ochronnych dla tego gatunku jest uzupełnienie stanu wiedzy o rozmieszczeniu i stanie populacji lęgowej wraz z zaplanowaniem w uzasadnionym przypadku dodatkowych działań ochronnych;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie zaobserwowano

przedstawicieli tego gatunku, ani dogodnych dla nich siedlisk. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na rybołowa. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będą zagrożone w związku z realizacją inwestycji;

- samotnik *Tringa ochropus* – zagrożenie Śródleśnych cieków; likwidacja śródleśnych mokradeł; obniżenie poziomu wód gruntowych; wycinanie olsów i lasów łęgowych. Celem działań ochronnych dla tego gatunku jest utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji łęgowej;

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie stwierdzono występowania przedstawicieli tego gatunku. W związku z realizacją inwestycji nie będzie prowadzona wycinka drzew i krzewów. Ponadto, teren pod panelami pozostanie terenem biologicznie czynnym, pokrytym naturalną dla takich terenów roślinnością trawiastą, a dostęp do niego (dzięki zachowaniu przerwy między ogrodzeniem, a gruntem) nie zostanie ograniczony dla małych ptaków i zwierząt, które mogłyby stanowić bazę pokarmową dla przedstawicieli tego gatunku. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na samotnika. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będą zagrożone w związku z realizacją inwestycji;

- dudek *Upupa epops* – zagrożenie istniejących nie stwierdzono, natomiast zagrożeniami potencjalnymi określono: zalesianie terenów otwartych, chemizacja rolnictwa powodująca zubożenie bazy pokarmowej dla gatunku; utrata siedlisk w wyniku upraszczania struktury krajobrazu rolniczego, zamiana użytków zielonych w pola uprawne i wprowadzanie monokultur rolnych, usuwanie śródpolnych i śródłukowych zadrzewień, zwłaszcza drzew dziuplastych; prowadzenie prac leśnych w sezonie łęgowym w pobliżu miejsc gniazdowania. Celem działań ochronnych dla tego gatunku jest utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji łęgowej.

Ocena: Przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykazała, że w granicach obszaru objętego inwestycją nie zaobserwowano przedstawicieli tego gatunku. W związku z realizacją inwestycji nie będzie prowadzona wycinka drzew i krzewów. Ponadto, teren pod panelami pozostanie terenem biologicznie czynnym, pokrytym naturalną dla takich terenów roślinnością trawiastą, a dostęp do niego (dzięki zachowaniu przerwy między ogrodzeniem, a gruntem) nie zostanie ograniczony dla małych ptaków i zwierząt, które mogłyby stanowić bazę pokarmową dla przedstawicieli tego gatunku. W związku z powyższym nie przewiduje się, by planowana inwestycja mogła negatywnie oddziaływać na dudka. Weryfikacja wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazuje, iż opracowane dla gatunku cele działań ochronnych nie będą zagrożone w związku z realizacją inwestycji;

W celu ograniczenia wpływu inwestycji na wszystkie znajdujące się w pobliżu ww. gatunki ptaków nałożono na Inwestora obowiązek prowadzenia planowanych prac związanych z realizacją inwestycji po okresie łęgowym oraz koszenia działki po pierwszym sierpnia, czyli na końcowym etapie okresu łęgowego, co pozwoli uniknąć płoszenia ptaków w okresie łęgowym. Ponadto, w ramach inwestycji zastosowane zostaną panele fotowoltaiczne o właściwościach antyrefleksyjnych lub powłoki antyrefleksyjne na panelach w celu

ograniczenia imitacji powierzchni lustra wody oraz ewentualnej możliwości osłepienia ptaków.

Z przeprowadzonej oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko wynika, że jego realizacja nie będzie w sposób znacząco negatywnie oddziaływać na poszczególne przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Bory Tucholskie PLB220009, ani nie pogorszy integralności tego obszaru. Planowana inwestycja nie utrudni także realizacji zaplanowanych dla poszczególnych przedmiotów ochrony tego obszaru celów działań ochronnych.

Z przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko, w tym w trybie art. 6.3 Dyrektywy Siedliskowej wynika, że planowana do realizacji inwestycja nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na przedmioty ochrony oraz integralność obszaru Natura 2000 Bory Tucholskie PLB220009. Nie ma również podstaw przypuszczać, aby realizacja wnioskowanego przedsięwzięcia mogła spowodować utratę lub fragmentację siedlisk gatunków, dla których zaprojektowano ww. obszar Natura 2000. W opinii tutejszego organu, wskazane w Planie Zadań Ochronnych cele działań ochronnych dla gatunków ptaków stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000 Bory Tucholskie PLB220009 zostały zachowane, a realizacja wnioskowanej inwestycji, przy zachowaniu warunków niniejszego uzgodnienia, nie spowoduje zagrożenia dla ww. przedmiotów ochrony tego obszaru.

Jednocześnie podkreśla się, że decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach nie zastępuje zezwolenia w trybie art. 56 ustawy o ochronie przyrody. Na ewentualne zniszczenie siedlisk lub płożenie osobników gatunków znajdujących się pod ochroną należy uzyskać zezwolenie w trybie art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody.

Pozostałe, najbliższe położone obszary sieci Natura 2000 znajdują się w odległości:

- ok. 8,3 km – obszar Natura 2000 Mętne PLH220061;
- ok. 10,4 km – obszar Natura 2000 Doliny Brdy i Stażki w Borach Tucholskich PLH040023.

Inne najbliższe położone obszary chronione, objęte ochroną na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022r., poz. 916 z późn. zm.) od granicy działki inwestycyjnej to:

- Tucholski Park Krajobrazowy, znajdujący się w odległości ok. 0,5 km;
- Chojnicko – Tucholski Obszar Chronionego Krajobrazu, oddalony o ok. 1,9 km.

Planowane przedsięwzięcie zlokalizowane jest w odległości ok. 430 m na północny - wschód od granicy korytarzy ekologicznego pn. Bory Tucholskie GKPN-16. Ze względu na charakter i skalę inwestycji jej realizacja nie spowoduje przerwania ciągłości tego korytarza.

Na terenie przedsięwzięcia przeprowadzono badania flory i fauny. Na potrzeby inwentaryzacji przyrodniczej przeprowadzono 4 wizyty terenowe, które prowadzono w godzinach porannych, przedpołudniowych, popołudniowych i wieczornych – nocnych. Miały one na celu rozpoznanie fauny i flory obszaru działki ewidencyjnej oraz siedlisk i potencjalnych miejsc występowania gatunków chronionych. Obszar samej działki oraz najbliższego sąsiedztwa w buforze do 200 m od ich granic penetrowano pieszo. W czasie przejść notowano gatunki roślin, bezkręgowców, płazów, gadów, ptaków i ssaków. Do obserwacji używano lornetki 10 x 42, aparatu fotograficznego do dokumentacji, odbiornika GPS do zaznaczania stanowisk niektórych gatunków oraz szerokopasmowego detektora ultradźwięków Anabat SD2 do rejestracji głosów nietoperzy.

Cała powierzchnia działki ewidencyjnej to grunt orny z uprawą kukurydzy. Jest to uprawa rolnicza charakteryzująca się bardzo niską bioróżnorodnością. Szata roślinna związana jest z siedliskami segetalnymi i ruderalnymi. W buforze badawczym znajdują się młode uprawy leśne w wieku do kilkunastu lat (dąb i sosna zwyczajna). Nie stwierdzono obecności siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin chronionych, rzadkich, zagrożonych, wymienionych w załącznikach I, II i IV Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory. W trakcie kontroli nie stwierdzono również stanowisk gatunków grzybów i porostów objętych ochroną.

Nieliczne bezkręgowce objęte ochroną gatunkową zostały stwierdzone w buforze, a były to: trzmiel ziemny *Bombus terrestris* i trzmiel kamiennik *Bombus lapidarius*. Na gruncie ornym przeznaczonym pod inwestycję nie stwierdzono siedlisk gatunków bezkręgowców objętych ochroną, gatunków rzadkich lub zagrożonych.

Podczas kontroli obserwowano pojedynczego osobnika jaszczurki zwinki *Lacerta agilis* na obrzeżach uprawy leśnej, w buforze badanego terenu. Na terenie działki ewidencyjnej nie stwierdzono dobrych, optymalnych biotopów dla gadów i płazów.

Ptaki, jakie obserwowano w trakcie kontroli należą do większości pospolitych gatunków krajobrazu rolniczego. Jedyne kilka z nich znajduje się w załączniku I Dyrektywy Ptasiej lub Czerwonej Liście Ptaków Polski. W tabeli poniżej (Tab. 1) przedstawiono listę stwierdzonych gatunków, status gatunku na powierzchni badawczej oraz maksymalną liczbę osobników podczas pojedynczej kontroli lub liczbę par w przypadku ptaków lęgowych wraz z kategorią lęgowości.

Podczas inwentaryzacji stwierdzono obecność 20 gatunków ptaków na całym obszarze badań włączając bufor 200 m od granic działki ewidencyjnej. Spośród nich, 6 gatunków może być lęgowych (kat. A) w buforze badawczym, natomiast w granicach działki ewidencyjnej nie stwierdzono potencjalnych siedlisk lęgowych ptaków, znajduje się na obszarach upraw leśnych w buforze badawczym. Część ze stwierdzonych gatunków ptaków jedynie żeruje w buforze nie przystępując do lęgów. Część obserwacji dotyczy ptaków jedynie przelatujących nad terenem badań, które nie zatrzymywały się w okolicy. Na badanej powierzchni nie stwierdzono żerujących lub lęgowych ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, które są przedmiotem ochrony w OSO Natura 2000 Bory Tucholskie. Zaobserwowano przelatujące osobniki żurawia na wysokim pułapie, nad badaną powierzchnią. Ptaki nie zatrzymywały się na żerowisko na badanej powierzchni lub w okolicy.

Gatunki ssaków jakie stwierdzono podczas kontroli terenowej to: dzik *Sus scrofa* (tropy racie w buforze), sarna *Capreolus capreolus* (3 osobniki w buforze), nornik polny *Microtus arvalis* (nory na gruntach ornym w buforze). Ssaki i ich ślady obserwowano głównie w okolicach młodych upraw leśnych w buforze badawczym. Na gruntach ornym przeznaczonych pod inwestycję nie stwierdzono śladów wykorzystywania tych terenów przez ssaki kopytne i psowate.

Tabela 1. Lista gatunków ptaków, status występowania gatunku oraz liczba par/liczba osobników

Gatunek		W granicach działki				W buforze badawczym			
Nazwa polska	Nazwa łacińska	Lęgowe	Kategoria lęgowości	Żerujące, odpoczywające	Przelatujące	Lęgowe	Kategoria lęgowości	Żerujące odpoczywające	Przelatujące
		Liczba osobników (liczba par w przypadku ptaków lęgowych)							
bażant	<i>Phasianus colchicus</i>								
bogatka	<i>Parus major</i>								
cierniówka	<i>Curruca communis</i>						A		
dymówka	<i>Hirundo rustica</i>				v				v
gęś nieoznaczona	<i>Anser ssp.</i>				v				v
grzywacz	<i>Columba palumbus</i>				v			v	v
kruk	<i>Corvus corax</i>								v
makolągwa	<i>Linaria cannabina</i>				v				v
myszolów	<i>Buteo buteo</i>							v	v
pliszka siwa	<i>Motacilla alba</i>				v			v	v
pliszka żółta	<i>Motacilla flava</i>						A		v
potrzyszcz	<i>Emberiza calandra</i>				v		A		
skowronek	<i>Alauda arvensis</i>				v		A	v	v
sójka	<i>Garrulus glandarius</i>								v
sroka	<i>Pica pica</i>								v
szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>				v				v
śpiewak	<i>Turdus philomelos</i>				v				v
trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>				v		A	v	v
zięba	<i>Fringilla coelebs</i>				v		A	v	v
żuraw	<i>Grus grus</i>								42

Gatunki ssaków objęte ochroną stwierdzone podczas kontroli to nietoperze. Podczas rejestracji wieczorno – nocnych nagrano głosy 2 gatunków nietoperzy: borowiec wielki *Nyctalus noctula* oraz karlik większy *Pipistrellus nathusii*. Głosy nietoperzy rejestrowano głównie w pobliżu terenów zadrzewionych, alejach drzew wzdłuż dróg oraz w okolicy zabudowy w Lotyniu.

Lokalizacja inwestycji wyłącznie na terenie gruntu ornego z monokulturową uprawą kukurydzy nie będzie mieć wpływu na bioróżnorodność. Lokalizacja inwestycji nie spowoduje zniszczenia chronionych gatunków roślin lub cennych siedlisk przyrodniczych, które nie występują na terenie działki inwestycyjnej. Stwierdzone gatunki ptaków mają swoje siedliska w buforze badawczym, w uprawach leśnych. Siedliska tych gatunków zostaną zachowane i nie zmienione. Ponadto należy zastosować działania minimalizujące wpływ inwestycji na środowisko na różnych etapach inwestycji:

- wykaszanie roślinności w części inwestycji, gdzie rozlokowane będą panele fotowoltaiczne należy prowadzić po 1 sierpnia zaczynając wykaszanie od środka działki w kierunku brzegów, aby dać możliwość ucieczki zwierzętom żyjącym w gęstej roślinności zielnej. Dopuszcza się pielęgnację po 1 lipca, jednak musi to być poprzedzone wizją terenową, wykonaną przez specjalistę ornitologa, stwierdzającą brak występowania na przedmiotowym terenie czynnych gniazd ptaków (z jajami i piskletami). Wyniki wizji należy odpowiednio udokumentować wpisem w dokumentacji farmy;
- powierzchnię gruntu pod panelami pozostawić biologicznie czynną, a więc urządzoną w sposób zapewniający naturalną vegetację;

- powierzchnię trawiastą w granicach terenu funkcyjnego należy utrzymywać z wykorzystaniem narzędzi do koszenia, bez stosowania nawozów i pestycydów; dopuszczalne jest wykorzystanie mniejszych zwierząt (tj. owiec, gęsi) do utrzymania odpowiedniej wysokości roślinności;
- wszelkie prace budowlane należy prowadzić poza okresem lęgowym ptaków, tj. poza okresem od 1 marca do 31 sierpnia. W przypadku zaistnienia potrzeby rozpoczęcia prac w ww. okresie, możliwe będzie ich wykonanie jedynie w przypadku potwierdzenia przez osobę posiadającą kompetencje z zakresu ornitologii, iż przedmiotowy teren nie jest wykorzystywany przez chronione gatunki ptaków jako miejsce gniazdowania, co należy poświadczyć wpisem w dokumentacji budowlanej;
- stosować panele fotowoltaiczne o właściwościach antyrefleksyjnych lub powłoki antyrefleksyjne na panelach w celu ograniczenia imitacji powierzchni lustra wody oraz ewentualnej możliwości oślepienia ptaków.

W celu ochrony potencjalnie znajdujących się na terenie inwestycji gatunków herpetofauny sformułowano warunek zabezpieczenia wykopów oraz placu robót płotkiem z siatki herpetologicznej, co uniemożliwi przedostawanie się do wykopów małych zwierząt. Codziennie należy przeprowadzać kontrole wykopów, przed przystąpieniem do dalszych prac. Uwięzione w wykopach zwierzęta niezwłocznie należy przenosić poza teren objęty pracami, na właściwe dla nich siedlisko. Przenoszenie należy prowadzić pod nadzorem przyrodnika. Dodatkowo, z uwagi na wyniki najnowszych badań przeprowadzonych m. in. Przez naukowców z Uniwersytetu Jagiellońskiego w latach 2018-2019, które potwierdzają występowanie w populacjach płazów w Polsce pasożyta *Batrachochytrium dendrobatidis*, prace terenowe z tą grupą zwierząt należy prowadzić przy użyciu rękawiczek ochronnych, a używany do tego sprzęt musi być dezynfekowany. Na przedmiotowym terenie brak jest miejsc dogodnych do rozrodu płazów i w pobliżu takie miejsca nie występują. Nie przewiduje się zatem wprowadzenia okresu ochronnego ze względu na migracje płazów. W ogrodzeniu planowanej inwestycji planuje się pozostawić wolną przestrzeń nad gruntem, umożliwiającą przedostawanie się małym zwierzętom na teren zajęty przez przedmiotową inwestycję.

Nie planuje się wycinki drzew i krzewów. Niemniej otoczenie inwestycji stanowią m.in. zadrzewienia. W celu ochrony istniejącego drzewostanu wskazano, aby nie magazynować materiału ziemnego i materiałów budowlanych w odległości mniejszej niż 10 m od pnia drzewa oraz w zasięgu korony drzewa nie parkować maszyn i pojazdów.

Faza budowy, z punktu widzenia ochrony powietrza, będzie wiązała się z emisją nieorganizowaną spalin z silników pojazdów i maszyn technologicznych. W trakcie realizacji inwestycji emisja zanieczyszczeń będzie miała charakter czasowy i lokalny.

Wytwarzane w trakcie budowy odpady komunalne będą składowane w kontenerach w miejscach do tego przeznaczonych. Odpady będą magazynowane zgodnie z wymogami ustawy. Ze względu na fakt, iż cały system składa się z gotowych, dopasowanych, prefabrykowanych elementów ilość odpadów powstających w trakcie montażu będzie zgodna z tabelą nr 2.

Tabela 2. Rodzaje i ilości odpadów, które powstaną w trakcie realizacji inwestycji

KOD ODPADU	RODZAJ ODPADU	Ok. [MG/MW]
15 01 06	zmieszane odpady opakowaniowe	0,4
17 02 03	tworzywa sztuczne	0,4
17 04 05	żelazo i stal	0,7
17 04 11	kable inne niż wymienione w 17 04 10	0,3
17 06 04	materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	0,2
20 03 04	szlamy ze zbiorników bezodpływowych służących do gromadzenia nieczystości	0,1 m ³ /pracownika

Wytwórcą odpadu będzie firma wykonująca usługę budowlaną – montażową. Wytworzone odpady będą przekazywane podmiotom prowadzącym odzysk, a jeżeli będzie to niemożliwe, będą przekazane do unieszkodliwienia. Odbiorcy odpadów będą sprawdzani pod względem posiadanych pozwoleń zgodnie z ustawą o odpadach.

Masy ziemne zostaną wykorzystane na obszarze przedsięwzięcia, m. in. do zasypania kabli elektroenergetycznych. Do czasu wykorzystania, wierzchnia warstwa gleby zostanie tymczasowo zmagazynowana w wydzielonym miejscu na działce inwestycyjnej. Masy ziemne z głębszych warstw wykopu zostaną tymczasowo odłożone, np. wzdłuż wykopów pod kabel, podobnie jak warstwa próchnicza i w całości wykorzystane na terenie inwestycyjnym. Tak zmagazynowane i ponownie wykorzystane masy ziemne nie będą zatem odpadem o kodzie 17 05 04.

Zapobieganie zanieczyszczeniu powierzchni ziemi związane będzie głównie z taką organizacją placu budowy, aby na jego terenie i w okolicy nie pozostały resztki materiałów budowlanych, które mogą powodować zanieczyszczenie gruntu oraz wody. W trakcie budowy podjęte będą działania zmierzające do zapewnienia należytego stanu technicznego wykorzystywanych maszyn i urządzeń w celu zminimalizowania możliwości wycieku z nich substancji niebezpiecznych (oleje, benzyna). Nie planuje się realizacji czynności uzupełnienia paliwa na terenie realizacji inwestycji. W przypadku gdyby zaszła taka potrzeba, czynność dokonywana będzie w miejscu oznaczonym jako zaplecze budowy, w miejscu utwardzonym oraz pokrytym sorbentem wchłaniającym substancje ropopochodne. W przypadku zastosowania transformatora olejowego wyposażony on będzie w szczelną misę olejową, mogącą pomieścić 100% ilości oleju znajdującego się w transformatorze. Ponadto transformator podlegała będzie okresowym przeglądom celem wykrycia ewentualnych usterek i nieszczelności.

W trakcie realizacji inwestycji woda na cele socjalne i porządkowe będzie dowożona w beczkowie. Ścieki powstałe podczas budowy będą bezpośrednio odprowadzane do szczelnego zbiornika TOI TOI i następnie wywożone wozem asenizacyjnym do oczyszczalni ścieków.

Na etapie budowy minimalizację emisji hałasu planuje się uzyskać dzięki prowadzeniu prac w porze dziennej, w miarę możliwości wyłącznie w godzinach pomiędzy 6.00 a 18.00, wprowadzenie najmniej uciążliwej akustycznie technologii prac oraz wykorzystywaniu tylko sprawnych maszyn i urządzeń spełniających wymagania w zakresie hałasu.

Na etapie eksploatacji elektrowni fotowoltaicznej powstawać będą odpady związane z funkcjonowaniem urządzeń farmy – tabela nr 3.

Tabela 3. Rodzaje i ilości odpadów, które powstaną w trakcie eksploatacji

KOD ODPADU	RODZAJ ODPADU	Ok. [Mg/MW/rok]
16 02 13*	zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 12	0,01
16 02 14	użyte urządzenia inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 13	0,2
17 04 11	kable inne niż wymienione w 17 04 10	0,01
17 06 04	materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	0,01

Wszystkie odpady powstające na tym etapie będą powstawać w wyniku prac serwisowych i napraw instalacji. Nie będą magazynowane w obrębie działki inwestycyjnej, a bezpośrednio po wytworzeniu oddawane specjalistycznym firmom specjalizującym się w recyklingu. Nie przewiduje się czasowego magazynowania odpadów wynikających z remontów i serwisu na etapie eksploatacji.

Podczas eksploatacji instalacji fotowoltaicznej nie będą powstawać ścieki bytowe i technologiczne. Do czyszczenia paneli nie planuje się użycia detergentów, a jedynie czystej wody, która może być odprowadzana bezpośrednio do gruntu. Woda z czyszczenia paneli w ilości ok. 100 m³/rok powinna być traktowana jako opad atmosferyczny.

W trakcie etapu eksploatacji przedsięwzięcia hałas pochodzić będzie od stacji transformatorowych, magazynów energii i inwerterów, a także epizodycznie od pojazdów serwisowych. Ewentualna obecność serwisantów związana będzie z dojazdem samochodu osobowego bądź ciężarowego. Prace odbywać się będą za dnia, przez co nie będą uciążliwe, jako że wówczas poziom tła akustycznego jest znacznie wyższy.

Maksymalny poziom mocy akustycznej każdego magazynu oraz każdej stacji (po uwzględnieniu obudowy – jej izolacyjności) nie przekroczy 77 dB (A). Stwierdzić zatem należy, iż realizacja farmy nie spowoduje pogorszenia tła akustycznego na granicy terenów chronionych akustycznie. Inwestor informuje, iż źródła hałasu zostaną zlikwidowane w odległości zapewniającej dotrzymanie standardów, jakości środowiska w zakresie poziomów dopuszczalnych hałasu.

Teren przewidziany pod budowę elektrowni nie wykazuje wysokich walorów krajobrazowych. Jest to obszar użytkowany rolniczo, antropogeniczny, płaski i niezalesiony. Ponadto elektrownia nie będzie stanowiła dominanty krajobrazowej, jej wysokość wyniesie do 5 m.

Należy podkreślić, że w ogólnej skali zespół paneli fotowoltaicznych pozytywnie wpłynie na klimat poprzez ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. Przedsięwzięcie funkcjonować może co najmniej kilkadziesiąt lat. Ocenia się, że w tym okresie nie nastąpią takie zmiany klimatu, które uniemożliwiłyby funkcjonowanie przedsięwzięcia. Przedsięwzięcie będzie odporne na takie zjawiska jak silne wiatry, ulewne opady, czy śnieżyce.

Zgodnie z informacjami przedstawionymi w raporcie, nie przewiduje się skumulowanego oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia z innymi inwestycjami.

Przy uwzględnieniu ww. warunków realizacji przedsięwzięcia planowana inwestycja nie spowoduje w opinii tutejszego organu negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze zarówno na etapie realizacji, jak również eksploatacji.

Z uwagi na skalę planowanego przedsięwzięcia i jego lokalizację, a także wielkość emisji, przy eksploatacji przedsięwzięcia, wykluczona jest możliwość oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na obszary położone poza granicami Polski. Nie zachodzą więc przesłanki do przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym.

Analiza oddziaływań przeprowadzona odrębnie dla faz realizacji, eksploatacji i likwidacji przedsięwzięcia, zawarta w raporcie jest szczegółowa i prowadzi do następujących wniosków:

- planowana inwestycja nie będzie powodować zagrożenia dla elementów przyrodniczych środowiska, ponieważ zastosowane rozwiązania techniczne i technologiczne są prawidłowe z punktu widzenia ochrony środowiska i zostały zaplanowane zgodnie ze współczesną wiedzą techniczną w oparciu o aktualne przepisy;
- na podstawie wykonanych obliczeń i przeprowadzonej analizy zanieczyszczeń powietrza można stwierdzić, że inwestycja nie spowoduje przekroczenia wartości dopuszczalnych norm i wartości odniesienia dla żadnej rozpatrywanej substancji; planowana inwestycja nie występuje w granicach obszaru gminy uzdrowskiej w myśl ustawy o lecznictwie uzdrowskim, uzdrowskich i obszarach ochrony uzdrowskiej oraz gminach uzdrowskich (Dz. U. z 2020, poz. 1662);
- warunki akustyczne w obrębie planowanej inwestycji kształtowane są głównie hałasem emitowanym przez sprzęt pracujący na terenie inwestycji. Obliczony zasięg poziomu hałasu wskazuje, iż w wyniku funkcjonowania przedmiotowego przedsięwzięcia nie będzie dochodzić do sytuacji niedotrzymania standardów jakości środowiska pod względem uciążliwości akustycznej, a dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, ustalone dla pory dziennej i nocnej, nie zostaną przekroczone; projektowana inwestycja nie spowoduje przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu na granicy terenów chronionych akustycznie;
- biorąc pod uwagę skalę przedsięwzięcia oraz warunki lokalizacyjne nie stwierdza się możliwości transgranicznego oddziaływania przedmiotowej inwestycji,
- na podstawie przeprowadzonych analiz stanu środowiska na omawianym terenie, stwierdza się, że nie występują i nie powinny wystąpić nadzwyczajne zagrożenia dla środowiska przy zachowaniu proponowanych w niniejszym raporcie rozwiązań projektowych, co stwierdzono po uwzględnieniu wniosków zawartych w ocenach poszczególnych komponentów ochrony środowiska.

Organ podziela ustalenia raportu dotyczące oddziaływań w poszczególnych etapach funkcjonowania przedsięwzięcia.

Planowane przedsięwzięcie nie znajduje się na obszarze stref ochronnych ujęć wód ani na obszarze ochronnym zbiorników wód śródlądowych. Nie jest też zlokalizowane na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34 ustawy z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne (Dz. U. z 2021r., poz. 2233 z późn. zm.).

Przedmiotowe przedsięwzięcie zlokalizowane jest na obszarze dorzecza Wisły, dla którego opracowano Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów w dniu 18 października 2016r. (Dz. U. z 2016r., poz. 1911 z późn. zm.). Znajduje się ono na obszarze jednolitych części wód podziemnych oznaczonym europejskim kodem PLGW200036, zaliczonym do regionu wodnego Dolnej Wisły. JCWPd charakteryzują się dobrym stanem ilościowym oraz chemicznym. JCWPd nie są zagrożone ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Cel środowiskowy dla JCWPd to utrzymanie co najmniej stanu ilościowego oraz chemicznego.

Planowane przedsięwzięcie zlokalizowane jest także w obrębie jednolitej części wód powierzchniowych oznaczonej europejskim kodem PLRW20001729249 o nazwie „Raciąska Struga z jeziorami Spierewnik, Grochowskie, Stobno”, określonej jako silnie zmieniona część wód, monitorowanej, typ 17 – potok nizinny piaszczysty, zagrożonej ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, tj. dobrego potencjału ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego. Stan ww. wód określono jako zły, zgodnie z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019r. w sprawie klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2019r., poz. 2149).

Planowane przedsięwzięcie nie znajduje się na obszarze stref ochronnych ujęć wód ani na obszarze ochronnym zbiorników wód śródlądowych. Planowane przedsięwzięcie znajduje się na obszarze głównego zbiornika wód podziemnych (GZWP) nr 128 – Zbiornik międzymorenowy Ogorzeliny. Ponadto nie jest zlokalizowane na obszarze bezpośredniego zagrożenia powodzią w rozumieniu art. 16 pkt 34 ustawy z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne (Dz. U. z 2021r., poz. 2233 z późn. zm.). Teren inwestycyjny zlokalizowany jest poza obszarem przylegającym do jezior, a najbliższym ciekim, oddalonym o ok. 3,30 km od granicy działki nr 55/1 obręb Lotyń jest ciek Suska Struga.

Podczas prac budowlanych nie przewiduje się powstawania zanieczyszczeń, które mogłyby wpłynąć na stan wód powierzchniowych lub podziemnych. Należy zachować szczególną ostrożność i zapobiegać przedostawaniu się zanieczyszczeń do środowiska gruntowo – wodnego. W trakcie prac budowlanych wykorzystywany będzie tylko sprawdzony i sprawny sprzęt, a prace remontowe takie jak wymiana oleju będą odbywać się na terenach utwardzonych, odpowiednio zabezpieczonych przed ewentualnym wyciekami substancji ropopochodnych. Wszystkie awaryjne zdarzenia wiążące się z zanieczyszczeniem substancjami ropopochodnymi środowiska gruntowo – wodnego, będą usunięte natychmiast po wystąpieniu zdarzenia. W przypadku montażu transformatora olejowego zostanie on zabezpieczony misą olejową, która gwarantuje pomieszczenie całego oleju znajdującego się w urządzeniu. W celu uniknięcia przedostawania się zanieczyszczeń do gruntu wraz z wodami opadowymi, wykorzystywane maszyny i sprzęt będą utrzymywane w należytym stanie technicznym. Wszystkie powstałe podczas prac budowlanych odpady będą przechowywane w szczelnych kontenerach w wyznaczonych do tego miejscach, a następnie przekazywane uprawnionym podmiotom. W trakcie pracy projektowanej farmy fotowoltaicznej nie będzie pobierana woda. Będzie ona wykorzystywana jedynie do mycia paneli fotowoltaicznych, a na teren inwestycji będzie dowożona w specjalnych beczkowsach. Plac budowy zostanie wyposażony w przenośne toalety, a zgromadzone nieczystości będą opróżniane przez wyspecjalizowaną firmę. Planowane przedsięwzięcie nie będzie wiązało się z powstawaniem zanieczyszczonych wód opadowych lub roztopowych, dlatego będą one odprowadzane w sposób niezorganizowany do gruntu. W żadnej fazie

realizacji przedmiotowej inwestycji nie przewiduje się powstawania ścieków technologicznych.

Dzięki planowanym rozwiązaniom ochronnym na etapie budowy oraz eksploatacji inwestycja nie wpłynie na stan ekologiczny i chemiczny wód.

Po przeanalizowaniu przedłożonego raportu oceny oddziaływania na środowisko, uwzględniając charakter i skalę przedsięwzięcia oraz planowane rozwiązania chroniące środowisko, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia na stan jednolitych części wód oraz na realizację celów środowiskowych, określonych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” przyjętym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016r. (Dz. U. z 2016r., poz. 1911 z późn. zm.).

W zakresie powyższym tut. Organ podzielił ocenę zawartą w przedstawionym raporcie.

Uwarunkowania i obowiązki określone w niniejszej decyzji nałożono w oparciu o wnioski i zalecenia przedstawionego raportu, jak też stanowisko organu współdziałającego.

Nie przeprowadzono postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, z uwagi na rodzaj i lokalny charakter planowanego przedsięwzięcia. Przedsięwzięcie planowane jest do realizacji w południowo - wschodniej części województwa pomorskiego, skąd od granic państwa jest około 250 km.

Realizacja inwestycji i funkcjonowanie przedmiotowego przedsięwzięcia nie stwarza ryzyka poważnej awarii zagrażającej środowisku bądź życiu i zdrowiu ludzi przy zastosowaniu przepisów bhp.

Raport wykonany dla przedsięwzięcia opisuje możliwe sytuacje awaryjne oraz określa sposoby zapobiegania tym zdarzeniom oraz obowiązki z ochroną środowiska na wypadek ich wystąpienia.

W trakcie prowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko tut. Organ podał do publicznej wiadomości informację o zamieszczeniu w publicznie dostępnym wykazie danych o wniosku o wydanie decyzji, o postanowieniu o konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, o raporcie oddziaływania na środowisko oraz o możliwości składania uwag i wniosków wskazując miejsce i termin ich składania.

Zawiadomieniem znak: RŚiGN.6220.21.10.2021 z dnia 01.03.2022r. Wójt Gminy Chojnice, działając na podstawie art. 10 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021r, poz. 735 z późn. zm.), poinformował Strony postępowania o możliwości zapoznania się z aktami sprawy, przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla analizowanego przedsięwzięcia.

Ponadto, ponieważ liczba stron w niniejszej sprawie przekracza 10, zgodnie z art. 74 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022r., poz. 1029 z późn. zm.) do doręczeń stosuje się przepis art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. – Kodeks postępowania administracyjnego (jednolity tekst Dz. U. z 2021r., poz. 735 z późn. zm.).

Informacja o wniosku o wydanie decyzji, o postanowieniu o konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, o raporcie oddziaływania na środowisko oraz o możliwości zapoznania się z aktami sprawy przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach została podana do wiadomości publicznej poprzez wywieszenie stosownego obwieszczenia na stronie internetowej www.bip.gminachojnice.com.pl, na tablicy ogłoszeń, Urzędu Gminy w Chojnicach oraz tablicy ogłoszeń miejscowości Lotyń i Sternowo.

Decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach wydano po uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Gdańsku - postanowienie znak: RDOŚ- Gd-WOO.4221.213.2021.NB.2 z dnia 11.02.2022r. (wpływ: 17.02.2022r.) - postanowienie powyższe jest ostateczne oraz po zaopiniowaniu przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chojnicach – pismo znak: PSSE-NZ-9201-286/84/2/21 z dnia 31.12.2021r. (wpływ: 05.01.2022r.).

W trakcie trwania postępowania Strony nie wniosły żadnych uwag.

Do tut. Organu nie wpłynęły żadne uwagi i wnioski od społeczeństwa.

W związku z powyższym orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie: Decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dołącza się do wniosku o wydanie decyzji, o których mowa w art. 72 ust. 1 i 1a ustawy z dnia 3 października 2008r. – o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko; wniosek ten powinien być złożony nie później niż przed upływem sześciu lat od dnia, w którym decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach stała się ostateczna. Złożenie wniosku lub dokonanie zgłoszenia może nastąpić w terminie 10 lat od dnia, w którym decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach stała się ostateczna, o ile strona, która złożyła wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, lub podmiot, na który została przeniesiona ta decyzja, otrzymali, przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 3, od organu, który wydał decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach w pierwszej instancji, stanowisko, że aktualne są warunki realizacji przedsięwzięcia określone w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub postanowieniu, o którym mowa w art. 90 ust. 1, jeżeli było wydane. Zajęcie stanowiska następuje na wniosek uwzględniający informacje na temat stanu środowiska i możliwości realizacji warunków wynikających z decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub postanowienia, o którym mowa w art. 90 ust. 1, jeżeli było wydane. Wniosek, o którym mowa w zdaniu drugim, składa się do organu nie wcześniej niż po upływie 5 lat od dnia, w którym decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach stała się ostateczna.

Za wydanie niniejszej decyzji pobrano opłatę skarbową w wysokości 205 zł (art. 6 ust. 1 pkt.3, art. 8 ust. 1, część 1.I.45 załącznika do ustawy z dnia 16 listopada 2006r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2021r., poz. 1923 z późn. zm.). Zapłata opłaty skarbowej przez wnioskodawcę nastąpiła w dniu 30.04.2021r. przelewem, na konto bankowe tut. Urzędu.

Informacja o wydanej decyzji podlega ujawnieniu w publicznie dostępnym wykazie danych.

Od decyzji niniejszej służy Stronom odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Słupsku, za pośrednictwem Wójta Gminy Chojnice, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji. W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, co oznacza, iż decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu i brak jest

możliwości zaskarżenia decyzji do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Nie jest możliwe skuteczne cofnięcie oświadczenia o rzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania.

WÓJT GMINY CHOJNICE

Otrzymują:

1. PVE 53 Sp. z o.o., ul. Śniadeckich 2, 85-011 Bydgoszcz – Inwestor, na adres korespondencyjny: PVE 53 Sp. z o.o., ul. Bydgoska 20, Lisi Ogon, 86-065 Łochowo,
2. *Strony postępowania zawiadomione obwieszczeniem zgodnie z art. 74 ust.3 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022r., poz. 1029 z późn. zm.) oraz art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (jednolity tekst Dz. U. z 2021r., poz. 735 z późn. zm.);*
3. a/a I.W./A.M.

Do wiadomości:

1. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, ul. Chmielna 54/57, 80-748 Gdańsk
2. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Dyrektor Zarządu Zlewni w Chojnicach, ul. Łużycka 1A, 89-600 Chojnice
3. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, ul. Piłsudskiego 39, 89-600 Chojnice

Załącznik nr 1
do decyzji znak RŚiGN.6220.21.12.2021
z dnia 26.07.2022r.

CHARAKTERYSTYKA PRZEDSIĘWZIĘCIA

„Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 8 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce o nr ewidencyjnym 55/1 w obrębie Lotyń, gm. Chojnice”,

Charakterystykę sporządzono na podstawie „Raportu o oddziaływaniu na środowisko planowanego przedsięwzięcia”.

I. Położenie przedsięwzięcia:

Planowane przedsięwzięcie zlokalizowane będzie w województwie pomorskim, w powiecie chojnickim, na działce o nr ewidencyjnym 55/1 w obrębie Lotyń, gmina Chojnice.

Całkowita powierzchnia ww. działki wynosi 5,26 ha i tyle też wynosi obszar przeznaczony pod realizację inwestycji. Działka inwestycyjna jest w całości intensywnie użytkowana rolniczo jako grunt orny.

Dla przedmiotowego terenu nie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Planowana inwestycja polegać będzie na budowie elektrowni fotowoltaicznej o powierzchni do 5,26 ha oraz łącznej mocy do 8 MW. Inwestor dopuszcza realizację inwestycji do 8 etapów (do 1 MW każdy). Aby poszczególne etapy mogły prawidłowo funkcjonować, będą posiadać kompletną infrastrukturę techniczną.

Najbliższa zabudowa mieszkaniowa zlokalizowana jest w odległości ok. 45 m w kierunku wschodnim od planowanej instalacji elektrowni fotowoltaicznej.

Przedsięwzięcie zlokalizowane jest w całości na terenie obszaru Natura 2000 Obszar specjalnej ochrony ptaków „Bory Tucholskie” PLB220009.

Pozostałe, najbliższe położone obszary sieci Natura 2000 znajdują się w odległości:

- ok. 8,3 km – obszar Natura 2000 Mętne PLH220061;
- ok. 10,4 km – obszar Natura 2000 Doliny Brdy i Stążki w Borach Tucholskich PLH040023.

Inne najbliższe położone obszary chronione, objęte ochroną na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022r., poz. 916 z późn. zm.) od granicy działki inwestycyjnej to:

- Tucholski Park Krajobrazowy, znajdujący się w odległości ok. 0,5 km;
- Chojnicko – Tucholski Obszar Chronionego Krajobrazu, oddalony o ok. 1,9 km.

Planowane przedsięwzięcie zlokalizowane jest w odległości ok. 430 m na północny - wschód od granicy korytarzy ekologicznego pn. Bory Tucholskie GKPN-16. Ze względu na charakter i skalę inwestycji jej realizacja nie spowoduje przerwania ciągłości tego korytarza.

Na podstawie danych z Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły opublikowanym w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 października 2016r. (Dz. U. z 2016r., poz. 1911 z późn. zm.) stwierdzono, iż przedsięwzięcie znajduje się w regionie wodnym Dolnej Wisły, na obszarze następujących jednolitych wód:

- powierzchniowych

- kod RW20001729249 – Raciąska Struga z jeziorami Spierewnik, Grochowskie, Stobno;

- podziemnych

- kod PLGW200036.

Planowane przedsięwzięcie nie znajduje się na obszarze stref ochronnych ujęć wód ani na obszarze ochronnym zbiorników wód śródlądowych. Planowane przedsięwzięcie znajduje się na obszarze głównego zbiornika wód podziemnych (GZWP) nr 128 – Zbiornik międzymorenowy Ogorzeliny. Ponadto nie jest zlokalizowane na obszarze bezpośredniego zagrożenia powodzią w rozumieniu art. 16 pkt 34 ustawy z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne (Dz. U. z 2021r., poz. 2233 z późn. zm.). Teren inwestycyjny zlokalizowany jest poza obszarem przylegającym do jezior, a najbliższym ciekim, oddalonym o ok. 3,30 km od granicy działki nr 55/1 obręb Lotyń jest ciek Suska Struga.

II. Charakterystyka techniczna inwestycji:

Wytwarzane w trakcie budowy odpady komunalne będą składowane w kontenerach w miejscach do tego przeznaczonych. Odpady będą magazynowane zgodnie z wymogami ustawy. Ze względu na fakt, iż cały system składa się z gotowych, dopasowanych, prefabrykowanych elementów ilość odpadów powstających w trakcie montażu będzie zgodna z poniższą tabelą.

Tabela. Rodzaje i ilości odpadów, które powstaną w trakcie realizacji inwestycji

KOD ODPADU	RODZAJ ODPADU	Ok. [MG/MW]
15 01 06	zmieszane odpady opakowaniowe	0,4
17 02 03	tworzywa sztuczne	0,4
17 04 05	żelazo i stal	0,7
17 04 11	kable inne niż wymienione w 17 04 10	0,3
17 06 04	materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	0,2
20 03 04	szlamy ze zbiorników bezodpływowych służących do gromadzenia nieczystości	0,1 m3/pracownika

Wytwórcą odpadu będzie firma wykonująca usługę budowlano – montażową. Wytworzone odpady będą przekazywane podmiotom prowadzącym odzysk, a jeżeli będzie to niemożliwe, będą przekazane do unieszkodliwienia. Odbiorcy odpadów będą sprawdzani pod względem posiadanych pozwoleń zgodnie z ustawą o odpadach.

Masy ziemne zostaną wykorzystane na obszarze przedsięwzięcia, m. in. do zasypania kabli elektroenergetycznych. Do czasu wykorzystania, wierzchnia warstwa gleby zostanie tymczasowo zmagazynowana w wydzielonym miejscu na działce inwestycyjnej. Masy ziemne z głębszych warstw wykopu zostaną tymczasowo odłożone, np. wzdłuż wykopów pod

kabel, podobnie jak warstwa próchnicza i w całości wykorzystane na terenie inwestycyjnym. Tak zmagazynowane i ponownie wykorzystane masy ziemne nie będą zatem odpadem o kodzie 17 05 04.

Zapobieganie zanieczyszczeniu powierzchni ziemi związane będzie głównie z taką organizacją placu budowy, aby na jego terenie i w okolicy nie pozostały resztki materiałów budowlanych, które mogą powodować zanieczyszczenie gruntu oraz wody. W trakcie budowy podjęte będą działania zmierzające do zapewnienia należytego stanu technicznego wykorzystywanych maszyn i urządzeń w celu zminimalizowania możliwości wycieku z nich substancji niebezpiecznych (oleje, benzyna). Nie planuje się realizacji czynności uzupełnienia paliwa na terenie realizacji inwestycji. W przypadku gdyby zaszła taka potrzeba, czynność dokonywana będzie w miejscu oznaczonym jako zaplecze budowy, w miejscu utwardzonym oraz pokrytym sorbentem wchłaniającym substancje ropopochodne. W przypadku zastosowania transformatora olejowego wyposażony on będzie w szczelną misę olejową, mogącą pomieścić 100% ilości oleju znajdującego się w transformatorze. Ponadto transformator podlegała będzie okresowym przeglądom celem wykrycia ewentualnych usterek i nieszczelności.

W trakcie realizacji inwestycji woda na cele socjalne i porządkowe będzie dowożona w beczkowie. Ścieki powstałe podczas budowy będą bezpośrednio odprowadzane do szczelnego zbiornika TOI TOI i następnie wywożone wozem asenizacyjnym do oczyszczalni ścieków.

WÓJT GMINY CHOJNICE